

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXII

Gruodis - December 1, 1977

Nr. 46

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ATEITIES VILTYS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Egipto prezidento Anwar Sadat netikėtas vizitas Izraelyje pakartotinai įrodė, kad tarptautinėje politikoje staigmenos visados yra galimos. Tiesa, tas vizitas kol kas dar nieko konkretaus neatnešė. Daug kas priklauso nuo to, kokiais konstruktyviais pasiūlymais Izraelis atsakys į jam ištęstą taikos ranką. Yra pavojaus, kad Izraelio vyriausybė gali Sadato žestą palaikyti silpnumo ženklu ir jei taip, jai telieka laukti kitų arabų valdovų panašių vizitų. Laukiant tolimesnių suinteresuotų valstybių ėjimų, grįžkime prie pereitam numerio pradėtos temos — ką tarptautinių įvykių eiga žada Lietuvai.

Pereitam nr. konstatavome, kad nei JAV nei likusis laisvas pasaulis neturi nei jėgos nei noro pakeisti situaciją Rytų Europoje. 60 metų komunistinės revoliucijos sukakties proga apie ją nemažai buvo rašoma (Nukelta į 4 psl.)

Tvirta Amerikos laikysena Belgrado konferencijoje

Senatorius Robert Dole, buvęs respublikonų kandidatas į JAV viceprezidentus, Belgrado konferencijoje lapkričio 25 d. pilnatos posėdyje padarė stiprius pareiškimus dėl žmogaus teisių laisvumo Pabaltyje ir dėl pačių Lietuvos, Latvijos ir Estijos - valstybių okupacijos.

Jam atsakydamas Sovietų delegacijos vardu, Voronovas pakartojo daug kartų girdėtą ir visad sovietų skelbiamą formulę, esą Pabaltijo tautos savo noru įsijungusios į Sovietų Sąjungą. Dėl to įsijungimo nepripažinimo iš Amerikos pusės nereikia jaudintis, nes ir pati SSSR ilgus metus buvusi JAV nepripažinta.

Tada kalbėjo ambasadorius Arthur Goldberg, JAV delegacijos pirmininkas. Ir šis stipriai akcentavo žmogaus teisių pažeidimus Pabaltyje, kaip lygiai Amerikos tvirtą supratimą, kad Lietuva, Latvija ir Estija yra Maskvos karine jėga okupuotos.

Po šio posėdžio senatorius R. Dole turėjo spaudos konferenciją, kurios metu jis patikslino savąjį pareiškimą, kodėl jis kalbėjęs ir apie žmo-

gaus teisių pažeidimus ir Pabaltijo trijų valstybių savarakiško gyvenimo nutraukimą.

Čia minimame Belgrado konferencijos pilnatos posėdyje, galimų aštuonių sen. R. Dole patarėjų - atseit Amerikos delegacijos - sūstata, buvo du pabaltiečiai: ALT pirm. dr. K. Bobelis ir latvis Mejerovitz. (mv)

Pagal istatus, korporacijos Neo-Lithuania suvažiavimai šaukiami kas antri metai. Tokiuose neolituonų suvažiavimuose išklausoma vykdomo organų pranešimai,

A. JUODVALKIS

nustatomos ateities veiklos gairės ir išrenkami dviem metams nauji organai. Šiais metais Korp! Neo-Lithuania suvažiavimas sutapo su Korporacijos 55 metų sukakties švente, kurią ruošė Chicago vieneto valdyba. Dalis programos buvo vykdoma kartu, tik posėdžiaujama atskirai.

Iškilmingas posėdis įvyko lapkričio 12 d., 1 val. p.p. L.T. Namuose. Įnešus korporacijos vėliavą ir sugiedojus Lietuvos himną, vyr. valdybos pirm. Mečys Šimkus atidarė posėdį. Pasveikines susirinkusius apžvelgė atliktus valdybos darbus.

Žodžiu sveikino gen. konsulė Juzė Daužvardienė, kaip visada, surandanti paskatinantį žodį ir atkreipian-

ti dėmesį į kraujuojančią tautą. Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos valdybos vardu sveikino sekretorius Edvinas Balceris, atvykęs iš tolimojo Los Angeles. Šiltą žodį tarė ir ALT S-gos vietinio skyriaus pirm. Adolfas Švažas. Tautinio sambūrio vardu sveikino Antanas Kalvaitis. Sveikinimus raštu paskaitė sekretorė Birutė Augaitienė.

Turingą ir išsamią pakaitą skaitė specialiai iš New Yorko atvykęs filisteris Antanas Diržys. Jis apžvelgė Korporacijos nueitą kelią, karo sukurių ir okupacijų padarytą žalą, bet nepalūžusią ir vėl susibūrusią po savo vėliava. Korporacijos įnašas į lietuvių visuomeninį bei kultūrinį gyvenimą tėvynėje ir čia tremtyje yra gana ryškus.

VIRŠUJE: Korp! Neo-Lithuania naujoji vyr. valdyba. Iš kairės: sekretorius ir arbiter elegantiarum inž. Vaclovas Mažeika, vicepirmininkė Jolita Kriaučeliūnaitė, pirmininkas Cezaris Modestavičius-Modestas, išdinininkė Irena Mažeikaitė ir vicepirmininkas Zigmas Mikužis.

A. Plaušinaičio nuotr.

A. Diržys yra buvęs Korporacijos pirmininkas ir redaktorius Neo-Lithuania leidinio, išleisto 1965 m. JAV, artimai pažįsta organizacijos gyvenimą ir nueitą jos kelią, todėl jo paskaita buvo įdomi ir mielai išklausyta.

Iškilmingoji posėdžio dalis baigta studentų himnu Gaudamus.

Po trumpos pertraukos buvo pradėtas darbo posėdis. Pirm. M. Šimkus šiam suvažiavimui pirmininkauti pasiūlė Antaną Juodvalkį, Antaną Diržį ir Zigmą Mikužį, o sekretoriauti - Juozą Matusevičių, Vidą Jonušienę ir Liną Regį.

Pranešimus padarė pirm. Mečys Šimkus, vicepirm. A. Pavilčiūtė - šiose pareigose išbuvusi net tris kadencijas, išdinininkas Juozas Žvynys - sukaupęs gražią sumą ateities darbams, ir arbiter elegantiarum Vaclovas Mažeika. Pasveikinti Korporacijos steigėjai ir poetas Stasys Santvaras, švenčias 75 metų sukaktį.

Kontrolės komisijos vardu patikrinimo aktą paskaitė dr. Jonas Juodikis. Pagyrė kasininką J. Žvynį už kruopščiai ir tvarkingai vedamą atskaitomybę.

Po trumpų diskusijų, visi pranešimai buvo priimti.

(Nukelta į 3 psl.)

KORP! NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimo dalyviai prie Laisvės paminklo, pagerbiant žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

A. Plaušinaičio nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Ankvalga*

KAIP SOVIETAI VĖL APGAVO — ĮSPĖJIMAS DĖL PIETŲ AFRIKOS — TITO IR JOVANKA — SĄJUNGININKŲ ĮSDAVIMAS VIETNAME...

Iki Brežnevo kalbos revoliucijos sukakties proga vakaruose buvo manoma, kad šių metų sovietų derlius bus neblogas. Kai Brežnevas paslaptį išdavė, sovietai slapta jau buvo užpirkę pakankamai javų Australijoje, Kanadoje, Indijoje, kuri pakaitais šiais metais turi javų parduoti ir, žinoma, JAV-bėse. Sovietai javus supirkinėti pradėjo jau liepos mėn., daugiausiai per JAV javų eksportininkų atstovybes Europoje. Tuo laiku jie pradėjo samdyti ir laivus jų pervežimui. Aiškindamasis tą operaciją Time magazinas teigia, kad apsigavo ir CIA, kuriai iš virš Sovietų Sąjungos satelitų padarytų nuotaukų nebuvo visai aišku derliaus stovis. Jei ir buvo kilusios kokios abejonės, jas išsklaidė nuvažiavę žemės ūkio ekspertai, kuriems sovietai parodė tik tas vietas, kur derlius buvo labai geras. Žemės ūkio Sekretorius Robert Bergland teisinasi, kad derlius pablogėjo pačiu paskutiniuoju laiku ir jo departamento ekspertai jau buvo pradėję mažinti derliaus rezultatų apskaičiavimus. Jis sakosi prašysias sovietų ateityje duoti tikslesnius duomenis, ką, tarp kitko, juos ipareigoja ir Helsinkio Aktas. Savo tyla ir apgaudinėjimais sovietai, skaičiuojama, sutaupė apie 100 milijonų dolerių — tiek jiems būtų reikėję mokėti daugiau už JAV javus, jei jų derliaus tikras stovis būtų žinomas anksčiau. Dabar jie pakėlė kainas tik ... JAV vartotojams.

Vienas iš argumentų už dabartinės administracijos Pietų Afrikos ir Rodezijos spaudimą yra tas, kad to nedarant juodieji paprašys ir gaus, jei dar negauna, ginklų iš sovietų. Prieš tą populiarią Amerikos pažiūrą dabar Newsweek skiltyse pasakė Nobelio premijos laureatas ekonomistas prof. Milton Friedmann. Jis prileidžia, kad toks spaudimas į sovietų glėbį gali nuvartyti ir Pietų Afrikos ... baltuosius. Tiesa, jie dabar aršūs anti-komunistai, tačiau toks buvo ir Hitleris, o vis dėlto galėjo susitarti su Stalinu. Žinia, toks susitarimas nukreiptų prieš sovietus Juodąją Afriką, tačiau sovietams sąjunga su baltaisiais daugiau apsimokėtų. Kartu su Pietų Afrika sovietai pagamintų 90% visos platinos, 80% aukso, 80% vanadiumo, 60% chromo, 40% deimantų produkcijos. Tai leistų jiems paskirti tų žaliavų kainas visam pasauliui. Sovietams labai praverstų ir didelė Rodezijos žemės ūkio produktų gamyba. Vienu žodžiu, abiem pusėm toks susitarimas galėtų praversti ir už

tat Washingtonas neturėtų tos galimybės išleisti iš savo apskaičiavimų.

Kalbant toliau ta pačia tema, galima būtų dar pridėti, kad sovietams bazės Pietų Afrikoje dar daugiau praverstų negu buvusios Somalijoje, iš kur jie dabar buvo išvaryti, ir Pietų Jemene. Tiesa, jie tikisi dar bazių Etiopijos teritorijoje, tačiau kol kas Etiopijos režimo likimas nebuvo visai tikras. Dar lapkričio 12 dieną diktatorius Mengistu Haile Marian sušaudė savo pavaduotoją pulk. Atnafu Abate. Anot The Economist tojo nusikaltimas buvęs toks, kad jis manęs, jog Etiopija turėtų mažiau pasitikėti Maskva bei Kuba, ir sustabdyti marksizmo įvedimo procesą. Kita grupė kraštą valdančioje karo taryboje, vadinamoje 'dergue', pritaria marksizmo įvedimui, tačiau norėtų palaikyti draugiškus ryšius ir su Vakaraais. Pulk. Mengistu turi daugiau tokių šalininkų, kurie mano, kad etiopams dabar nėra kito kelio kaip tik su Maskva. Provincijoje kol kas su Adis Ababos valdžia nelabai skaitomasi. Padėtis gali pasikeisti kai centro valdžia apginkluos savo dalinius naujai iš Sovietijos gautais T62 tankais, 48 vamzdžių 'katiušomis', o aviaciją — naujais MIG naikintuvais. Mūšiams su somaliečiais šiuo metu trukdo lietingasis periodas, kuris ne trukus baigsis.

Kol kas Vakarų nesikišimas jiems išėjo į naudą, tačiau sovietams Etiopiją apginklavus, situacija gali vėl pasikeisti. JAV ir toliau neparduoda sunkių ginklų Somalijai, už kuriuos žada sumokėti Saudi Arabija. Somalija gauna paramos ir iš Irano. Už leidimą išvaduoti Lufthansos lėktuvą iš teroristų, vokiečiai suteikė ūkinės pagalbos už 17 milijonų dolerių.

Somalijai kenkia Afrikos valdovų sutarimas išlaikyti kolonialinių valstybių išvestas sienas. Iš kitos pusės Afrikos valstybės yra sutarusios, kad tautinės mažumos turi apsisprendimo teisę. Pagal tą nuostatą, jei pasaulyje būtų teisybės, somaliečiai — kurie sudaro daugumą Etiopijos Ogandos provincijoje, turėtų būti apklausinėti ir jiems turėtų būti leidžiama prisijungti prie Somalijos. Teisybę tačiau šiame pasaulyje sunku surasti.

Kalbant apie komunistinius valdovus ... Jau kuris laikas nieko negirdėti apie Jugoslavijos Tito žmoną Jovanką. Ji laikoma namų arešte už bandymą paveikti generolų paskyrimus. Reikia neužmiršti, kad tautinis klausimas Jugoslavijoje, sudarytoje iš daugelio tautų, yra labai jautrus. Pats Tito yra kroatų kilimo, jo dabartinė žmona yra irgi iš Kroatijos, bet iš ten serbų apgyventos vietovės Lika.

Pagal Der Spiegel, pirmą

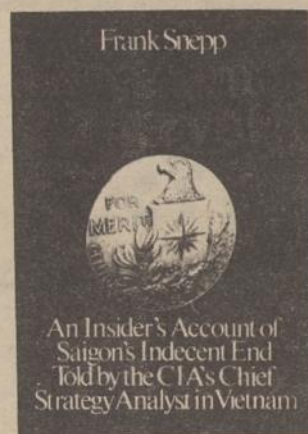
Maršalas Tito ir Jovanka savo garbės viršūnėje.

kartą Tito apsivedė Rusijoje kur pateko kaip Austrijos-Vengrijos kareivis ir nelaisvė. Jos vardas buvo Pelageja Denisova-Bielusova. Tito patekus į karališkos Jugoslavijos kalėjimą už bombų laikymą, Pelageja 1928 metais grįžo atgal į Rusiją, kur dingo be žinios. Galimas daiktas todėl, kad buvo laikoma trockiste. Ji buvusi motina ir vyriausiojo Tito sūnaus Žarko, kuris tapo Raudonosios Armijos karininku ir prie Stalingrado prarado ranką. Po karo jis atsidavė alkoholiui ir morfijui. Per su sišaudymą su sovietų karininkais Belgrade vienos puotos metu, jis 1948 m. buvo sunkiai sužeistas.

Antra Tito žmona buvo Herta Haas, vokiečių iš Slovenijos. 1941 metais ją su sūnum Aleksandru suėmė Gestapas, tačiau vėliau išmainė į partizanų laikomus vokiečių karius. Į tą tarpą Tito susidraugavo su labai gražia serbe Davorjanka Paunovič, kuri turėjusi labai didelę įtaką. Jai susirgus džiova, Tito ją pasiuntė gydytis pirmiausia į Italiją, o vėliau į Sovietiją, iš kur 1946 metais gavo jos lavoną. Ji buvo iškilmingai palaidota buv. karališkujų rūmų sode, šalia dviejų nežinomų sovietų karių.

Kai po pasaulinio karo Tito pasidarė Jugoslavijos prezidentu, jo artimiausi draugai — dabartinis ministeris pirmininkas E. Kardelj, saugumo viršininkas A. Rankovič, kuris 1966 metais buvo iš tos vietos pašalintas už mikrofono Tito miegamajame įtaisymą, ir dabar disidentas Milovan Djilas — tarėsi ką daryti, kad savo šefą apsaugojus nuo prezidentui netinkamų romantiškų aferų. Saugumietis Rankovič sugalvojo ir prezidentūrą pasiūsti keletą atraktyvių ir patikimų partiečių, o vėliau 'leisti gamtai padaryti savo. Viena iš jų buvo majoras Jovanka Budisavlejevič, kurios svarbiausios pareigos buvo žiūrėti, kad Tito atitinkamai progai ir valstybės prestižui apsirengtų. Netrukus Tito formaliai išsiskyrė su savo antra žmona. Toji vėliau ištekėjo, o jos ir Tito sūnus Aleksandras, dabar 36 m., yra geležies apdirbimo įmonės direktorius. Jovanka galutinai užkariavo Tito meilę slaugydama jį po sunkios operacijos 1951 metais. Kai 1952 m. Belgradą aplankė D. Britanijos užsienio reikalų ministeris Edenas, nustebe diplomatai gavo pakvietimą: Marshal Josif Broz ir Mrs. Tito cordially invite ... Vėliau Edeno žmona Clarissa Jovanką pakvietė į Londoną pasitobulinti diplomatiniam protokole ... Sugrįžusi iš Londono Jovanka į Tito rezidenciją įvedė karališką stilių. Ji tarp kitko labai patiko Chruščiovui, kuris juokais pasiūlė įtraukti į naują prekybos sutartį tarp Jugoslavijos ir Sovietų Sąjungos tokį straipsnį: 'Sutartis neteks savo galios, jei maršalas Tito atsisakys savo žmoną iškeisti į Aukščiausiojo Sovieto nario Nikitos Chruščiovo žmoną ...'

Eina gandai, kad Jovanka turėjusi įtakos ir smarkų Kroatijos 'išvalymą'. Jos globalinis yra buvęs krašto apsaugos viceministeris serbas Jovanič, apie kurį nieko negirdėti nuo šių metų pradžios.

Apie Vietnamą vis dar pasirodo naujų knygų ... Šiomis dienomis išėjo ir buvusio CIA analisto Saigone Frank Snapp 'Decent Interval', 550 psl., \$14.97. Išleido Random House leidykla.

Joje autorius kaltina savo tiesioginius viršininkus iki Valstybės Sekretoriaus Kissingerio nepasirūpinus tvarkinga evakuacija iš Saigono ir Pietų Vietname palikus savo likimui 60,000 amerikiečių institucijų bendradarbių, kurie desperatiškai bandė pabėgti. Faktinai CIA buvo nustačius, jog visos kalbos ir gandai apie galimą taikingą susitarimą nuo pat 1975 metų buvo tik priedanga kariams pasirengimams paslėpti. Aukštesni pareigūnai, kaip ambasadorius Martin ir CIA stoties viršininkas tačiau elgėsi taip, lyg tiesioginio pavojaus nebūtų ir komunistai laikytųsi susitarimų. Be jokios tvarkos bėgant, savo likimui buvo palikti ne tik CIA agentai iš vietnamiečių tarpo, bet ir jų sąrašai, ir gryno aukso keliasdešimt milijonų dolerių vertės.

Snapp aiškinasi dabar sulaužęs savo tarnybos prieisą tylėti, kad ateityje niekas negalėtų būti tikras, kad jų tarnybinius apsilėidimus apsaugos jų pavaldinių tylėjimas.

Iš savo patyrimo galėtų mėm pridėti, kad žmonės iki paskutinio momento būna optimistai, nenorėdami patikėti blogiausiam eventualumui. Ir mūsų 'pasitraukimas' nebuvo planingas ir tvarkingas, nors ir nebuvo jokio pagrindo manyti, kad jo nereikės.

HAND SEWING

Experience is necessary. Excellent working conditions. Major benefits. One of America's largest furriers.

Phone Mr. SHIFFRIN

HOPPER FURS

315-991-3600

(46-2)

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED TOOLMAKERS MOLDMAKERS LATHE HANDS

Expanding operations have created openings in our machine shops for top notch individuals with 1st class skills. Secure job with multi-national corporation. A new, higher paying wage structure. Tour of facilities and interview arranged at your convenience week-days & Saturdays. Write or call Richard Gnagay, PRECISION VALVE CORPORATION, Box 309, Yonkers, N. Y. 10702. Tel. (914) 969-6500.

(46-48)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

P. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Laisvieji Lietuviai,

Kol okupantas laiko pavergęs Tėvynę Lietuvą, kol pamintos Lietuvoje žmogaus teisės, tol reikalingas ir remtinas Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondas, nes auka Tautos Fondui yra auka Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui — auka Lietuvos laisvinimui.

Lietuvos laisvinimo darbą VLIKas be paliovos dirba daugiau kaip trisdešimtį metų: be kita ko, tai Eltos biuleteniai įvairiom kalbom ir radijo valandėlės į Lietuvą. Į informacijos darbą neseniai įsijungė VLIKO suorganizuota žinių tarnyba, "Lithuanian Information Service". Dirbama be paliovos ir neperiodinės informacijos srityje. Taip, pavyzdžiui, šiuo metu ruošiamas anglų kalba išsamus enciklopedinio pobūdžio leidinys apie Lietuvą, kurio seniai pasigendama.

Politinėje srityje VLIKO pagrindinis dėmesys pastaruoju laiku teko Belgrado konferencijai, ką ją panaudojus Lietuvos labui, nežiūrint to, kad ji yra nelemtos Helsinkio konferencijos padarinys.

Šią konferenciją vietoje stebėjo VLIKO atstovas. Jos dalyviams buvo įteikti memorandumai. Ryšium su ja paskleista 6000 egzempliorių religinio persekiojimo Lietuvoje apžvalgos anglų kalba. Per Eltą surinkti da-

viniai apie išskirtas šeimas.

VLIKas labai vertina bei sveikina ir kitų organizacijų dirbamą politinį darbą, bet nemažiau džiaugiasi Jūsų pasitikėjimu ir parama VLIKO veiklai.

Už nuolatinę ir tolimesnę paramą VLIKui per Tautos Fondą iš anksto nuoširdžiai dėkojame savo ir pavergtos Lietuvos lietuvių vardu, kurių pasitikėjimą VLIKas ir šiandien neabejotinai turi.

Šešiasdešimtosios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukakties proga sustiprinkim ryžtą, nepagailėkim aukos Lietuvos laisvės labui.

Dr. J. K. Valiūnas
Vyriausio Lietuvos
Išlaisvinimo Komiteto
Pirmininkas

Jurgis Valaitis
Lietuvos Išlaisvinimo
Tautos Fondo
Tarybos Pirmininkas

Korp! Neo-Lithuania suvažiavimo darbo prezidiumas. Praėjusio suvažiavimo protokola skaito Audronė Gulbinienė. Prie stalo sėdi iš kairės: sekretoriatas — Juozas Matusevičius, Linas Regis ir Vida Jonušienė, pirmininkai — Zigmas Mikužis Antanas Juodvalkis ir Antanas Diržys.

Korp! Neo-Lithuania suvažiavimą sveikina Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė. Prie stalo sėdi buv. valdyba: inž. V. Mažeika, A. Pavilčiūtė, pirm., M. Šimkus, B. Augaitienė ir J. Žvinys. Prie vėliavos stovi: G. Valiukėnas, L. Regis ir K. Kaveckas. A. Plaušinaičio nuotr.

Korp! Neo-Lithuania suvažiavimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

Antras posėdis prasidėjo sekmadienį 11 val., dalyvaujant 48 korporantams. Pranešimus padarė Chicagos vieneto pirm. Z. Mikužis, Los Angeles atstovas E. Balceris ir Toronto atstovas A. Jucys. Raštu pranešimą atsiuntė New Yorko vienetas. Po pranešimo išsivystė gyvos diskusijos dėl Korporacijos veiklos ir daromų įėjimų. Dėl santykių su kraštu, suvažiavimas remia ankstyvesnius nutarimus ir Veiks-

nių nurodymus. Laisvinimo darbą Korporacija remia ir skatina visus korporantus aktyviai dalyvauti.

Suvažiavimas pritarė tapti Romualdo Spalio 'Aukšnio saulėlydžio gundymai' - vienos kartos istorijos ciklo paskutinės knygos - išleidimo mecenatu.

Nominacijų komisijos pirmininkas Mečys Valiukėnas (nariai - V. Lendraitienė, V. Mažeikienė, A. Augaitis ir E. Modestas) perskaitė kandidatus į vyr. valdybą, kurie

linkėjo sėkmės ir ištvermės savanoriškai prisiimtose pareigose.

Suvažiavimo antroji sesija užtrukusi 5 va. buvo uždarota.

Vyr. valdybos rūpesčiu, Namų šeimininkas B. Kasakaitis visus pavaišino.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

A. Andrilionis, Boston, Ma. 2.00
V. Juodvalkis,
Panorama City, Ca. 7.00
Dr. J. Bakšys, Chicago .. 7.00
A. Vaičienė, Cleveland .. 2.00
M. Tylas, Detroit, Mich. 5.00
J. Vizbaras, Boston Mass. 2.00
E. Šilgalis, Baltimore, Md. 2.00
J. Černius, Upland, Ca. .. 7.00
Palm Beach lietuvių
bažnyčios komitetas ..10.00
LKVS Ramovė
Clevelando skyrius20.00
S. Vaškys,
St. Petersburg, Fla. 3.00
D. Čipkus, Willowick, O. 5.00
V. Griška,
Great Neck, N. Y. 2.00
J. Jasinskas, Seminole, Fl. 7.00
J. Rugienius, Detroit 7.00
V. Reklys, Chicago 5.00
V. Ramūnas, Cleveland .. 2.00
J. Tumosa, Toronto, 2.00
L. Šaudzis, Lebanon, Pa. 3.00
F. Šeštokas,
St. Petersburg, Fla. .. 2.00
V. Mamaitis,
Elizabeth, N. J. 2.00
J. Kęsgailienė,
Montreal, Que., Canada 40.00
J. Žemaitis,
Hot Springs, Ark. 7.00
J. Pupininkas,
St. Petersburg, Fla. .. 7.00
V. Senkus,
Columbia Station, Ohio 2.00
A. Lagucki,
Granada Hills, Calif. .. 3.00
Dr. P. Atkočiūnas,
Cicero, Ill.12.00
G. ir J. Auštrai,
Baltimore, Md. 7.00
LB Palm Beach, Fla.,
Apylinkės Valdyba25.00
A. Liutkus,
Shaker Hts., O. 7.00
C. Balsys, Toronto, Ont. 7.00
V. Gelgotas, Cleveland .. 5.00
K. Martinkus, Chicago .. 2.00
T. Dambrauskas,
Hot Springs, Ark. 7.00
R. Mačionis,
Southgate, Mich. 7.00
R. Smith, Eikhof,
Vokietija 4.00
K. Kiaunė,
Santa Anna, Ca. 5.00
K. Bartys,
Elizabeth, N. J. 2.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Neolitanų suvažiavimo dalyviai po pamaldų ir padėję prie Laisvės paminklo vainiką, lapkričio 12 d. aplankė kapinėse mirusius kolegas, papuošdami jų kapus raudonomis rožėmis. Nuotraukoje muz. Antanas Nakas padeda rožes prie šiais metais mirusio kol. Kazio Kasakaičio ir savo sūnaus Vytauto kapų.

V. A. Račkausko nuotr.

suvažiavimo buvo vienbalsiai patvirtinti. Išrinktieji pasiskirstė pareigomis: Cezaris Modestas - pirm., Jolita Kriaučeliūnaitė ir Zigmas Mikužis - vicepirm., Irena Mažeikaitė - išd., ir Vaclovas Mažeika - arbiter elegantiarum.

Kontrolės komisiją sudaro dr. Jonas Juodikis, Jonas Grigaitis ir dr. Alvydas Arbas.

Garbės teisman išrinkti: Vytautas A. Račkauskas, Juozas Graužinis, Jonas Bertulis, Rimas Gulbinas ir Audronė Pavilčiūtė.

Tarybon suvažiavimas išrinko: J. Lendraitį, E. Modestą, J. Jurkūną, A. Gulbinienę, A. Modestą, E. Balcerį, A. Ankų, A. Augaitį, A. Jonušą ir M. Šimkų.

Pirmininkaujantis, padėkojęs buv. valdybai už atliktą darbą, naujai valdybai pa-

Diplomatijos paraštėje (32)

Vaclovas Sidzikauskas

Nepriimtinos sąlygos

Mūsų derybos prasidėjo 1923 m. kovo 24 d. Po ižanginių kalbų Laroche pateikė mums tokio turinio konvencijos ir statuto projektus, kad mums net plaukai ant galvos atsistojo. Pagal tuos projektus Klaipėdos kraštas turėjo faktiškai būti valstybė valstybėje su savo dviejų rūmų parlamentu, muitų sienos atskirta nuo Didžiosios Lietuvos. Klaipėdos uostą turėjo administruoti komisija, susidedanti iš Klaipėdos krašto, Lietuvos ir Lenkijos atstovų, savo respektvinių valdžių apmokamų, ir iš Tautų Sąjungos skiriamo pirmininko, kurio penktą dalį algos turėjo apmokėti Klaipėdos kraštas, o likusią dalį lygiomis Lietuva ir Lenkija.

Balandžio 5 d. posėdyje Galvanauskas perskaitė mūsų išsamią to projekto kritiką, o balandžio 11 d. mes pateikėme savo contra-projektą. Didžiausias mūsų pareiškimo ir projekto redagavimo dalis, lygiai kaip ir detalės diskusijos dėl paskirų straipsnių, gulė ant mano pečių.

Šioj derybų su Ambasadorių Konferencijos komisija fazėje, mus palaikė Klaipėdos delegacija. Konstatavus nuomonių išsiskyrimą daugeliui esminių klausimų, balandžio 13 d. sutarėme derybas laikinai pertraukti.

Liepos 15 d. derybas tęsėme toliau. Mūsų pozicijos sustiprinimui prieš tai, liepos 7 dieną, Lietuvos vyriausybė paskelbė Seime deklaraciją Klaipėdos krašto autonomijos klausimu, esmėje pakartojančią Lietuvos delegacijos Paryžiuje contra-projektą. Liepos 9 d. Ambasadorių Konferencija dėl to pareiškė griežtą protestą.

Mūsų delegacijos sudėtis paliko ta pati; mums talkino mūsų atstovas Paryžiuje Milašius ir prof. A. Mandelstamas. Galvanauskas su žmona ir aš, dėl vasaros karščių, apsigyvenome Versalyje viešbutyje, įrengtame Madam Pompadour kadaise priklausiusiuose rūmuose.

Konferencijos Komisija mums patiekė naujus, perredaguotus projektus. Kad ir kiek priartėję prie mūsų, jie vistiek mums nebuvo priimtini, tiek kiek jie lietė Klaipėdos kraštui suteiktinąją autonomiją, tiek tose dalyse, kurios lietė Klaipėdos uostą, navigaciją Nemunu ir tranzitą. Šiais pastaraisiais klausimais abiejį operavome Barcelonos Konferencijos nutarimais, kurių suformulavime 1921 m. man pačiam teko dalyvauti. Liepos 11 d. mes įteikėme Ambasadorių Konferencijos Komisijai platų memorandumą, kuriame išdėstėme mūsų nusistatymą dėl Klaipėdos uosto administracijos, - alijantai, tarp kitko, siūlė išnuomoti Lenkijai 99-iems metams specialią zoną uoste - ir dėl tranzito. Pagaliau liepos 23 d. mes įteikėme komisijai savo konven-

cijos, statuto ir protokolo projektus, pareikšdami, kad juos laikome mūsų paskutiniu žodžiu.

Klaipėdiečiai, šį kartą, tik Gailius, Stiklorius ir Kraus, raštu pareiškė savo solidarumą su mumis. Privačiuose pasitarimuose, klaipėdiečiai skųsdavosi dėl mūsų administracijos, ypač muitinių vartojamų, pagal juos, rusiškų metodų. Pav. tuzinais supakuotas moterų kojines muitinės valdininkai specialiomis replėmis perduria viela su plomba, tuo būdu sugadinami prekę, dėl ko pirkčiai turėdavo nuostolių. Mes prižadėjome tuos reikalus su tvarkyti ir iš Paryžiaus rašėme atatinkamoms mūsų ministerijoms.

Jokio susitarimo nepasiekus, Laroche liepos 25 d. įteikė Ambasadorių Konferencijai platų pranešimą apie derybų eigą ir jų nevaisingumą komisijoj ir siūlė pareikalauti iš Lietuvos vyriausybės pasirašyti jo paruoštus projektus, gi mūsų vyriausybei mėnesio bėgyje to nepadarius, visą reikalą perduoti Tautų Sąjungos Tarybai pagal Pakto 11-to straipsnio 2-ją pastraipą. Ambasadorių Konferencija priėmė Laroche projektus ir siūlymą, ir jos pirmininkas Poincarę Konferencijos nutarimą notifikavo Lietuvos vyriausybei. Ši, savo rugsėjo 21 d. atsakyme teigė, kad čia esama nuomonių skirtumo dėl teisinės Ambasadorių Konferencijos vasario 16-tos dienos nutarimo interpretacijos nes Lietuvos vyriausybė laiko Larocho konvencijos ir statuto projektus nesuderinamus su Klaipėdos suverenumo perleidimo sąlygomis, ir todėl siūlė visą reikalą perduoti spręsti Hagos Tribunalui pagal Pakto 12-tą straipsnį. Prie to savo atsakymo Lietuvos vyriausybė pridėjo savo konvencijos, statuto ir protokolo projektus.

Tą mūsų pasiūlymą Ambasadorių Konferencija atmetė ir nutarė, remiantis Tautų Sąjungos Pakto 1-ju straipsniu, atkreipti Tautų Sąjungos Tarybos dėmesį į Klaipėdos krašte susidariusią taktiką pavojingą padėtį dėl Lietuvos vyriausybės užimtos pozicijos. Tą savo nutarimą vykdydama rugsėjo 28 d. Konferencija įteikė Generaliniam Tautų Sąjungos sekretoriui skundą prieš Lietuvą, apie tai pranešdama Lietuvos vyriausybei. Tuo būdu Klaipėdos reikalas atsידūrė Tautų Sąjungoje.

Sudramatintomis aplinkybėmis ir Lietuvos apkaltinimu sudarant grėsmę taikai, Ambasadorių Konferencijos jai perduotą klausimą Tautų Sąjungos Taryba svarstė savo sesijoj Paryžiuje 1923 m. gruodžio 15 ir 17 d.d. Lietuvai atstovavova mudu su Galvanausku. Pirmajame posėdyje Taryba iš klausė Lietuvos ir Lenkijos, kuriai

atstovavo Skirmuntas, pasisakymus ir pavedė Urugvajaus atstovui Taryboje Alberto Guani paruošti nutarimo projektą. Tarybos posėdyje Galvanauskas protestavo prieš Ambasadorių Konferencijos skundo rėmimą Pakto 11-ju straipsniu, numatančiu atvejus, kad esama grėsmė taikai. Anglijos ir Prancūzijos atstovai atsakė, kad Tautų Sąjungos Taryba susirinko ne Lietuvos teisti, bet ieškoti draugiško Klaipėdos krašto išsprendimo. Tie pareiškimai radikaliai pakeitė politinę atmosferą paryžiuje ir rodė alijantų norą rasti Lietuvai priimtina sprendimą.

Su Guani mes buvome nuo latiname kontakte, praleidome drauge daug valandų, kol pagaliau abiejį sutikome su tokio turinio rezoliucija: Tautų Sąjunga sudaro trijų narių komisiją, kuriai paveda kitai Tarybos sesijai pateikti pranešimą ir pasiūlymus Klaipėdos ginčui išspręsti. Mūsų sąlygą, kad į komisiją neįeity Klaipėdos suverenumą turinčių didžiųjų valstybių piliečiai ar pilietės, priėmė. Tame pat posėdyje Lenkijos atstovas reikalavo, kad į konvencijos projektą Taryba įrašytų nuostatą aiškiai laiduojantį jai priklausančias teises Klaipėdos uoste ir kad Lenkijai būtų laiduotas 'naudojimasis Klaipėdos uostu ir tranzitu upėmis ir žeme į tą uostą'.

ATEITIES VILTYS...

(Atkelta iš 1 psl.)

pasaulinėje spaudoje. Londoniškis TIMES, pavyzdžiui, nurodė, kad be tos revoliucijos Rusija ūkiniai būtų daug toliau pažengusi. THE ECONOMIST tačiau išvedžiojo, kad komunizmas sunku įvertinti vien ūkiniais skaičiais. Komunistai sau reikalauja vietos pasaulio istorijoje kaip žmogaus ir jo dvasios išvaduotojai. Taip žiūrint, komunistinis sąjūdis kaip universalinė doktrina yra maždaug toje pačioje vietoje kaip krikščionių bažnyčia 15-to amžiaus viduryje. Pirmasis tikėjimas į žmogaus greitą pasikeitimą išnyko, tačiau galios struktūra, sukurta tomis viltingomis dienomis, pasiliko ir net išaugo.

XV šimtmečio antram ketvirtyje šv. Bernardas skundėsi, kad daugelis jo bendralikių jau nebetiki į dangų, nes Bažnyčios vadai nesiėlgė taip, kaip turėtų, jei patys tikėtų. Jis turėjo galvoje tuo laiku įvykusius skandalus ir nesutikimus Bažnyčios viršūnėse.

Panašiai ir dabar daug nominalinių komunistų Rusijoje, Rytų Europoje ir net Kinijoje, netiki į savo ideologiją, nes jų vadai elgiasi taip lyg į ją netikėtų. Ideo-

logija nepasiekė to, ko buvo tikėtasi. Po Stalino ir praskiesto stalinizmo Brežnevo laikais Sovietų Sąjunga niekam neliko modeliu, kurį norėtusi pamėgdžioti. Neatsirado ir geresnio pakaitalo nei Kinijoje, nei Kuboje, nei Jugoslavijoje.

Priežastis visur ta pati. Jau esantis turtas buvo padalintas, bet problema kaip sukurti naujus lobius nebuvo pilnai išspręsta, o geresnio nematerialinio gyvenimo viltis žlugo po vienos partijos sistemos ratais. Žodžiu, pavojus su kuriuo susidūrė pirmieji komunistai, buvo toks pat, koki sutiko pirmieji krikščionys. Jų mokslas pažadino daug vilčių. Jie norėjo pakeisti žmonių gyvenimo sąlygas, bet tom sąlygom pasilikus tokiom pat, nusivilimas buvo didelis.

Deja, komunistinio pasaulio ideologijos sutuštėjimas nelaikytinas ir komunistinės galios sumenkėjimu. Juk krikščionu Bažnyčios formalė sutruktūra nesugriūvo per visą 15-tą amžių, nepaisant to, kad kritika augo. Taip kaip inkvizicija slopino tada disidentus, panašiai elgiasi šiandien ir komunistinė truktūra. Tos indivizicijos net sugriežtėjo, nes negali savo egzistencijos pateisinti ideologija. Tik kaip Lutheris 1517 metais prikėlė savo tezes prie Wittenbergo bažnyčios durų, o Zvinglis po poros metų Zueriche pradėjo kurstyti maištą prieš centrinę autoritetą už individualinę sąžinę, tik tada prasidėjo procesas žinomas reformacijos vardu. Komunistinis sąjūdis tokios stadijos dar nepasiekė.

Mao Centungo ir Tito negalima lyginti su Lutheriu ar Zvingliu, nes jie nepakeitė sistemos. Jie daugiau primena anti-popiežius, bet ne reformatus. Naujų principų nepaskelbė nei Ispanijos Carrillo nei Italijos Berlinguer. Marksistinėje kalboje reformacija būtų nuo 'proletariato diktatūros' ir 'demokratinio centralizmo' (t. y. vienos partijos sistemos ir partijos narių paklusmu reikalavimo) atsi-

sakymas.

Religiniam pasaulyje, idėja, kad žmogus gali komunikuoti tiesiogiai su Dievu be kitų žmonių tarpininkavimo gimė su Judaizmu ir buvo pabrėžta Islame, bet krikščioniškoje Europoje ją užblokavo nuo imperatoriaus Konstantino iki Lutherio laikų Bažnyčios galios struktūra. Politinėje srityje panaši idėja būtų, kad kiekvieno žmogaus politinė sąžinė yra lygiateise su kito žmogaus. Ji pradėjo lėtai skleistis apie 1,600 metus ir paaugėjo 20 šimtmeityje. Rytų Europoje ją visam šimtmečiui užblokavo leninis komunizmas. Ta blokada nebus pašalinta iki Markso pasekėjai neras savo kelio į reformaciją.

Bet jei taip, jei komunistinė ideologija nustojo savo patrauklumo, kodėl gi praktiškai komunizmas dar sudaro pavojus. Mano atsakymas būtų toks, kad komunizmas yra labai paranki forma valdyti. Jį valdovui atiduoda VISĄ valdžią, daugiau negu fašizmas.

Kaip jau žinojo senovės romėnai, masėm tik reikia 'duonos ir žaidimų', jei valdžia tai sugeba duoti, ko daugiau jom reikia? Mūsų laimei, nebegyvenam viduramžiuose, idėjos plečiasi žaibo greitumu. Už tat yra vilties, kad ir praregėjimo procesas dabar nebus toks ilgas, kaip anais laikais. Visos imperijos subirėjo, subirės ir dabartinė raudona rusų imperija, tai daugiau laiko, bet ne esmės klausimas. Neturėtų baidyti ir intervencijos iš užsienio nenusimatymas. Visų pirma ne kiekviena tokia intervencija pasiekia tikslą. Pvz. Hitlerio užpuolimas ne tik nesugriovė Sovietijos, bet ją dar sustiprino. Antra, be grėsmės iš užsienio sunkiau išlaikyti drausmę viduje.

PROTOTYPE
MOLD MAKERS

Long program for experienced journeymen with expertise in building zinc alloy injection molds. Top rates, fringe benefits.

ALLMAND ASSOCIATES, INC.

12001 LEVAN ROAD.

LIVONIA, MICH. 48150

APPLY 9-5. 313-425-3503

(46-2)

MONTREALIO LIETUVIŲ
STUDENTŲ SĄJUNGA

mielai kviečia visus studentus į

XV TRADICINĘ
ŽIEMOS STOVYKLĄ

1977 m. gruodžio 27 — 1978 sausio 1 d.

L'AUBERGE DE LA PERDRIERE

VIEŠBUTYJE, ST. DONAT, QUEBEC

Stovyklos programoje — slidinėjimas, įvairus žiemos sportas ir pramogos.

Stovyklos kaina — \$88.00. Įmokėjimas — \$45.00, kuris nebus gražinimas po gruodžio 10 d. Informacijų ir įmokėjimų reikalu teirautis:

Gintaras Nagys	arba	Regina Kudžmaitė
700 — B — Champagneur		5045 Bossuet
Montreal, Quebec		Montreal, Quebec
Canada H2V 3P8		Canada H1M 2M3
(514) 277-7868		(514) 256-4318

KŪRYBA IR MOKSLAS

PIETŲ AMERIKOS MENO KLAUSTUKAI

JÜRATĖ STATKUTĖ DE ROSALES

Šių metų bėgyje, Pietų Amerikos dailininkų sluoksnius sukrėtė Venezueloje užgimusi polemika, kuri netrukus išsiplėtė ir susilaukė atgarsių kituose ispanų-Amerikos kraštuose.

Jau dabar galima gana ryškiai įžiūrėti, kad ši polemika išrašys į Pietų Amerikos meno istoriją panašiai kaip Europos literatūros istorijon išrašė XIX a. ginčas tarp klasikų ir romantizmo pasekėjų. Šiuo atveju, kova iškilo tarp įsigalėjusių, bet gal atgyvenusių, tarptautiniai pripažinto "integrato" meno galiūnų ir naujos, kilančios ateities bangos, turinčios visai skirtingus reikalavimus meno srityje.

Iš vienos pusės susitelkę žilstantieji "transnational" meno gynėjai, siekia ne vietinės, o pasaulinio masto išreiškos, pritaikytos modernaus gyvenimo ir ypač modernios architektūros reikalavimams. Šios pakraipos meno kūriniai ieško šviesos ir judėsio efektų, operuoja stambiomis plotmėmis, pritaikytomis prie dangoraižių ar statybinių kompleksų meniškų reikalavimų (iš to kilo "integracijos" pavadinimas). Pietų Amerikoje, būdingi šios meno šakos pavyzdžiai yra Brasília ir Caracas miestų skulptūros bei muralai.

Iš kitos pusės staiga stojo tautinio veido reikalaujanti reakcija, norinti, kad kiekvienas menininkas visų pirma atsiduotų savitų tau-

tinių bruožų išvystymui ir puoselėjimui, be didelio atsižvelgimo į tarptautinio pobūdžio reikalus. Naujoji banga įrodinėja, kad menininkas turįs vengti "transnational" pobūdžio spaudimų, nes jo paskirtis esanti pažinti savos tautos šaknis ir sukurti savitą, vietinį meną, galinti atsispirti modernios transkultūros lygintuvui.

Ginčas, it liepsna parako taku, stebėtinu greičiu perskrodė Pietų Amerikos žemyną. Peru Valstybinio Muziejaus vadovybė viešai pasisakė už tautinio pobūdžio meną, Meksika iš savo pusės jau senokai ta kryptimi grumėsi, o moderniausi Pietų Amerikos kraštai, kaip Brazilija ir Venezuela išgyvena savotišką vidinį lūžį. Ypač Venezueloje ūmai atsirado dvi antagoniškos grupės, kurių kiekviena aršia gina savo filosofines pozicijas ir toli gražu ne filosofines pinigų investicijas į meno kūrinius.

Caracas mieste, transkultūros rimčiausias rėmėjas šiuo metu yra Caracas Modernaus Meno Muziejus, greitomis išrašęs iš Europos didįjį transkultūros meno autoritetą, vengrą Vasarely, kurio "one man show" paroda ir jos pasisekimas stiprina muziejaus pakraipos pozicijas. Faktinai, Vasarely paroda yra tiesioginis atsakymas Limos (Peru) Valstybinio Muziejaus priešingos pakraipos veiklai.

Įdomiu sutapimu, ši kontinentinio atgarsio gincą užvedė du menininkai su kuriais Dirvos skaitytojams jau teko susipažinti kitomis progomis.

Pietų Amerikos transkultūrinių pagrindinio atstovo ir gynėjo pozicijoje netikėtai atsidūrė pasižymėjęs Venezuelos menininkas Aleksandras Otero, apie kurį jau rašiau Dirvoje — jei neklystu — prieš šešis metus. Senieji Dirvos skaitytojai gal pamena tuomet duotą pasikalbėjimą su Otero, liečiantį jo išpūdžius apie lietuvių liaudies meną. Tuomet Dirva atspausdino Otero pirmosios judančios struktūros nuotrauką. Ana struktūra buvo pritaikyta jo gimtosios Guyanos karštos saulės spindulių atmušimui, kas nurodo, jog net "transkontinentčiausias" dailininkas visgi semiasi pirmuosius syvus iš savo gimtos žemės.

Šiandieną Otero yra pasaulinė figūra. Viena jo didžiųjų skulptūrų, Delta Solar, puošia Washingtono parko kaseiną. Kitą jo skulptūrą Italijos valdžia šiuo metu montuoja Milane, Castello Sforzesco aikštėje, toje pat vietoje, kurioje dailis stovėjo didysis Leonardo da Vinci "Cavallo".

Reakciją prieš Otero ir jo bendraminčius iškėlė ir praveda dailininkas Osvaldo Vigas, apie kurį Dirvos skaitytojai irgi jau girdėjo kita proga maždaug prieš metus.

Skaitytojai gal prisimena, kad Caracas mieste Čiurlionio minėjimo metu, Osvaldo Vigas nupaisė mano mažam sūneliui Pietų Amerikos stabą, kuris savo forma, temos traktavimu ir išreiška sudarė tokį visišką kontrastą su Čiurlionio kūryba, jog neiškenčiau nepasijautusi piešinį Dirvai atspausdinimui. Čiurlionio ir Vigas stilių kontrastas ir dviejų žemynų etninių šaknų tokie ryškūs skirtumai mane tuomet privadė prie gilesnio susimąstymo apie tai, kas sudaro dailininko tautinės sąmonės pradus. Anuometinio Osvaldo Vigas piešinio dėka užgimė mano serija straipsnių apie Čiurlionį, pavadinta "Pasamonės versmų sonata".

Iš kitos pusės, teko aptarti su pačiu Vigas eilę klausimų liečiančių dailininko vidinį mechanizmą siekiant išreikšti savo tautos giliuosius pradus (gal su laiku atsiradę proga pilną pasikalbėjimą su Vigas tuo klausimu atspausdinti Dirvoje).

Venezuelos dailininko Aleksandro Otero integralinės vibracijos struktūros kūriniai puošia įvairiausias pasaulio sostines, jų tarpe ir Washingtoną, bet... Pietų Amerikoje Otero atstovauja dalinai atgyvenusių meno išraišką.

Šių metų pradžioje, Vigas viešai išdėstė savo pažiūras ir formulavo naujo tautinio meno judėjimo pagrindus. Šiandieną, Vigas jau aiškiai vadovauja plačios apimties reakciniam judėjimui, yra išdėstęs savo teorijas aršias polemikas sukelusiuose straipsniuose bei paskaitose. Manifesto paskirtį turėjusi stambi Vigas paroda Limos (Peru) Valstybiniame Muziejuje galutinai sutvirtino šį menininką pirmose dabartinio Pietų Amerikos meno eilėse.

Tuoju po Limos parodos, 20-ties rinktinių Vigas kūrinių paroda buvo atidaryta New Yorke, Venezuelos Gen. Konsulato meno galerijoje (paroda bus atidaryta iki lapkričio 29). Parodos pavadinimas yra būdingas: "Ancestors" (protėviai). Gi

mums, lietuviams, tie protėviai vėl įrodo, kokios nepaprastai skirtingos yra mūsų ir anos Pietų Amerikos kultūros dvasinės šaknys.

Tačiau giliau pažvelgus, teorinė dilema tarp tautinės ištikimybės instinkto ir tarptautinio pripažinimo pagundų, mums, lietuviams, gal yra mažiau aktuali negu Pietų amerikiečiams.

• Dr. Vincui Maciūnui spalio 30 d. paskirta pirmoji lituanistikos premija už jo lietuvių literatūros studijas ir už lituanistinių fondų išugdymą Pennsylvanijos universiteto bibliotekoje.

Premija 1000 dol. Mecenatas — dr. kun. J. Prunskis.

Venezuelos dailininkas Osvaldas Vigas, iškilęs kaip Pietų Amerikos meno gairių atnaujintojas ir naujos krypties teoretikas.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.L.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

PASIKALBĖJIMAS SU DR. JONU BALIU

IŠ LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LOBYNO

JURGIS GLIAUDA

Idomu ir miela rinkti gintaro gabalėlius Baltijos pajūry. Galima rasti jų mažų ir kuklių. Pasitaiko užtikti retos vertės gabalėliai. Visa tai, tas gintarėlių rinkimas pajūryje taip alegoriškai susišaukia su tautosakininko veikla, berenkant žmonėse pasakų, padavimų, mįslių ir dainų. Tuos tautosakos gintarėlius rinkėjas rūpestingai sudeda į savo tokių laimingų radinių rinkinį.

Tinka gintaras rasti Baltijos pajūry ir lietuvišką dainą atrasti ir įrašyti fonografan Lietuvos terenoje. Bet ir lietuvių telkiniuose svetur, lietuviškoje emigracijoje, išliko nemažai senų, sukurtų ir naujų dainų. Tai lietuvių tautosakos lobyno skeveldros, išžarstytos svetimojoje. Nepygiant tas gintaras, kurio gabalėlius su savimi pasiėmė iš Tėvynės išvykę lietuviai. Nepaprastas tai mūsų kultūros reiškinys, atremtas į sentimentalumą, patriotizmą ir, sakyčiau, tautinį konservatizmą. Be abejo tokių emigracijon išvežtų dainų daug yra Pietų Amerikoje. Ten niekas jų, tuo tarpu, neieško ir neužrašo.

Amerikon atkakęs daktaras Jonas Balys surinko čia tūkstančius lietuvių dainų, jų įvairių variantų. Ir jo ilgo, atkaklaus ir atsidadavusio darbo padariniai suredaguoti knygoje.

Tai neseniai pasirodžiusi "Lietuvių dainos Amerikoje" laida. Knygą išleido Lietuvių tautosakos leidykla (Silver Spring, Md.). Rinkinyje lyrinės meilės, papročių, darbo, švenčių ir pramogų dainos. Jų skaičius imponantiškas — 702. Daug dainų dainuotojų ir rinkėjų nuotraukų. Taip pagerbti tie, kurie emigracijos šurmulyje išsaugojo atmintyje iš Tėvynės parvežtas dainas, arba atkūrė naujas, emigracijoje gimusias. Seka dainų metrika ir platus knygos autoriaus įvadas, itin pagaulus ir istorinis, pavaizduojas dainų rinkimo Amerikoje odisejas.

Gerbiamas autorius, patiekus jam kelis klausimus, sutiko pasidalinti su Dirvos skaitytojais savo patirtimi berenkant lietuviškas dainas šioj pusėj Atlanto įsikurusioje lietuviijoje.

— Daktare, kaip atsirado ši stambi, 400 puslapių knyga LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE? Kodėl paminėta, kad tai antrasis rinkinys?

— Atvykęs į JAV 1948 m. rudenį, turėjau progos toliau dirbti tautosakos srityje Indianos universitete, pasidaręs ano meto žymiau-

sio amerikiečių folklorininko prof. Stith Thompson asistentu. Lietuvoje buvau 9 metus Lietuvių Tautosakos Archyvo vedėju ir ten pasisiekė sukaupiti didelį tautosakos rinkinį. Aš dar nežinojau, kas su tais rinkiniais atsitiko, gal karo metu jie buvo sunaikinti (laimingai atsitikimu, visi išliko). Apie tuos savo rūpesčius pasipasakojau savo viršininkui ir jis man sako: "Pradėk viską iš naujo, kaip Amerikos pionieriai daro po miško gaisro ar viesulo. Žinau, kad JAV gyvena daug lietuvių, parink tautosakos iš jų ir turėsi naują archyvą." Taip ir padariau: per dvi vasaras 1949-1950 keliavau kelias tūkstantis mylių, aplankiau beveik visas didesnes lietuvių kolonijas ir prirašiau rekorderiu apie 70 kaspinių visokios tautosakos. Mano "bosas" parūpino man rekorderį, keletą šimtų dolelių pašalpos, pažymėjimus papigintai keliauti (be takų) ir kt. Surinktą medžiagą teko tvarkyti ir ruošti spaudai. Gavau vėl iš amerikiečių pusantro tūkstančio dol. pašalpos ir su ja J. Kapočius apsiėmė išleisti "Lietuvių dainų Amerikoje" pirmą rinkinį, pasakojamąsias dainas ir balades. Knyga išėjo 1958 m., turi 472 dainas ir 250 jų melodijų, kurias nurašė iš kaspinių komp. V. Jakubėnas. Dar ir dabar tą knygą galima gauti iš leidėjo už 5 dol. Tačiau dar liko geras pluoštas lyrinų, papročių, darbo, švenčių ir pramoginių dainų. Po ilgos pertraukos ir jas, nurašęs iš kaspinių, paruošiau spaudai. Tai, abi juose rinkiniuose yra skirtingos dainos. Dar įtraukiau savo bendradarbio Juozo Būgos palikto stambaus rinkinio 257 dainas, pats jas nurašęs iš jo vielinų užrašų. Žymi mūsų liaudies dainininkė U. Žemaitienė man dar pridainavo ir pati užrašinėjo tekstus savo mokamų dainų. Teko surasti dar neišmirusių daug nuostabiai gerų dainininkų, kaip M. Takažauskienė (Pittsburgh, Pa.), O. Dakanienė (Gary, Ind.), V. Žareikienė (South Boston, Mass.), D. Petručionis (Elizabeth, N. J.) ir visa eilė kitų. Visi tie puikūs mūsų tradicijų išlaikytojai dabar jau mirę. Jų tautosaka išliko užrašyta kaspiniuose, kuriuos nusikopijavo ir Folk Song Archive Kongreso Bibliotekoje.

— Kodėl kai kurios dainos paskelbtos tarmiškai, o kitos literatūrine kalba?

— Tatai pareina grynai nuo dainininkų. Mes, tauto-

sakininkai, negalime į dainą net nei žodžio pridėti ar atimti, bet neturime teisės ir tarmiškumą "atkurti", jeigu jo nėra originale. Buvo stengtasi duoti tekstus tarmiškai, jei dainininkas taip padainavo. Tačiau ne visi išlaikė savo tarmę.

— Kodėl taip ilgai, net 19 metų, užtruko antrojo rinkinio išleidimas?

— Priežasčių daug, svarbiausia laikas ir pinigai. Tai nėra eilinė knygelė, bet mokslo reikalui tinkamas leidinys, nors dainų tekstus bus idomu ir bet kam pasiskaityti. Teko tiksliai nurašyti dainas iš kaspinių ar vielos rutulių, perrašyti mašinėle, suklasifikuoti, pridėti paaiškinimus ir pastabas, duoti bibliografiją, indeksą ir t.t. Normaliai tai dviejų metų darbas. Man teko jį atlikti "nuvogtu" laiku: vakarais, per savaitgalius, per atostogas, arba kai susergi ir neini į darbą. Dirbti kasdien 8 val. tenka tai, už ką tau algą moka, o čia tavo privatus reikalas. Išleidimui šiuokart irgi iš niekur paramos negavau, nei iš savų, nei iš svetimų. Per daug ir neelgetavau — apseisime ir be to. Užtat teko pasirinkti kuklią spaudos techniką, tačiau tekstai išėjo ryškūs ir lengvai išskaitomi.

— Koks Amerikos lietuvių dainų ryšys su dainomis Lietuvoje?

— Apie 95% yra atsivežtinės iš tėvynės, tai mūsų senosios arba tradicinės dainos. Jos yra įdomiausios ir vertingiausios. Jų tarpe yra labai senų, įdomių, vertingų ir gražių. Sakykime, daina "Per žalią girelę saulutė tekėjo". Ją pirmąkart paskelbė Ruigis 1745 m. ir ją taip susižavėjo Lessingas, savo atsiliepimu spaudoje pagarsindamas mūsų dainas. Ir štai tos pačios dainos net keturis neblogo išlikusius variantus galima buvo užrašyti čia Amerikoje po daugiau kaip dviejų šimtų metų. Koks žavingas atradimas tautosakininkui!

— Koks būdingas "leitmotyvas" Amerikoje sukurtų dainų: amerikinės realybės prisirišimas, atmetimas, nostalgija, naujakūrio bravūra?

— Mūsų emigrantų dainų būdingas motyvas yra "juokas per ašaras". Amerikietiško gyvenimo naujumą ir keistumus stengiamasi priminti su humoru. Yra nostalgijos ir nusivylimo, prasižvelgia turėtų didelių vilčių sužlugimas. "Amerikas paslovytas, kad darbo yra, kai pažiūri į tą darbą — ašarė-

lės byra". Ge rai, kurie turi darbą, jie "gyvena kaip ponai, turi aukso džiogorėlį ir juodą žiponą." Tačiau yra ir "bumų", kurie nenori dirbti arba viską prageria, — juos ir senbernius dainos aštriai pajuokia. Kai "amerikonas" grįžta į Lietuvą, tai "dedas didis ponas, nors ir tuščias jo kišenių, bet juodas žiponas". Geras dalykas yra laisvė: "Čia nereikia bijoti ponų, nei klausyti kunigų." Tačiau savo tėvynę prisimena su ilgesiu. Pav. dainoje "Sėsi lietuvis po langu rymodams" prisimena tėvynę, kaip tenai "Pavasario dieną nueik į girelę, būsi ir nevalges linksmas per dienele." Atsisveikinimo dainos pilnos liūdesio ir netikrumo. Pvz.: "Kaipėjau pro vartus, atsi- grįžau tris kartus, kaip širdį skaudėjo, tėvynės gailėjo." Tose emigrantų dainose ryški laikraščio, populiarių knygelių ir apskritai spaudos įtaka, tačiau senieji lietuviai jas mėgo ir sukūrė variantus, kaip ir kitų liaudies dainų. Apie tas naujasias emigrantų dainas plačiau kalbėsiu "Trečiame mokslo ir kūrybos simpoziumu" Chicagoje, lapkričio 26 d.

— Šios knygos antraštinio lapo viršuje įrašyta: "Lietuvių tautosakos lobynas VI." Kada ta serija buvo pradėta ir ar bus tęsiama?

— Pradėjau ją 1951 m. Pirmos dvi knygos turi "imprintą" Bloomington, Ind., trečia — Cleveland, Ohio, ketvirta — Washington, D. C., penkta — Boston, Mass ir šešta — Silver Spring, Md. Tai rodo visokius emigranto išbandytus kelius ir takelius. Ar tai jau bus galas — nežinau. Dar turiu medžiagos bent trim storiems tomams. Vienas tomas būtų apie metines arba kalendorines šventes, kitas — apie papročius nuo lopšio iki karsto, pagaliau trečias apie žemdirbystės papročius ir burtus. Medžiaga jau sutvarkyta. Tai daugiausia dar Lietuvoje mano paties ranka nusikopijuota iš Lietuvių Tautosakos Archyvo ir Lietuvių Mokslo Draugijos rinkinių. Tai karo metų darbas, kai šiaip tada nebuvo galima daugiau ką veikti. Visą palikau, bet tuos rankraščius atsivežiau. Lietuvoje tokios medžiagos dabar nespausdins, nes tai turi ryšio su šventėmis, tikėjimais, pomirtinį gyvenimą, — visa tai ten dabar laikoma prietarais ir "atgyvenomis". Nesitikiu, kad tuos tris toms dar suspėsiu išleisti. Didelė kliūtis yra perrašymas mašinėle. Nėra lengvas dalykas perrašyti mašinėle kokių 400 spaudos puslapių knygą. Akys pavargsta ir darai klaidų. Lėšų klausimas yra antraeilis dalykas. Ofseto spauda nėra brangi. Jau galėčiau eiti į pensiją, bet dar porą metų

NAUJOS KNYGOS

• Vytautas F. Beliajus. ONA. A collection of Short Stories. Anglų kalboje. 102 psl. Ilustracijos Gloria Ptaček Andersson. Išleido V. Beliajus. Kaina 5 dol. Gaudama pas leidėją: V. F. Beliajus, P. O. Box 1226, Denver, Col. 80201.

FELIKSAS BREIMERIS

SKAMBANTIS LAIKAS

• Feliksas Breimeris. SKAMBANTIS LAIKAS. Eilėraščiai. II papildyta laida. 72 psl. Viršelis A. Korsakaitės-Sutkuvienės. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje.

TEISMAS BIRŽELY

Jurgis Gliuda

• Jurgis Gliuda. TEISMAS BIRŽELYJE. Tikrovinė novelė. Viršelyje Nijolės Sadūnaitės portretas pieštas ses. Mercedes. 38 psl. Knygutės išleidimo mecenatas prel. J. Kučingis. Išleido Lietuvių Dienos Los Angeles, Ca.

dirbsiu — reikia pinigų tautosakai leisti. Kitas dalykas, kuris numušia nuotaiką — tai susidomėjimo stoka. Kai 1951 m. pradėjau leisti seriją "Lietuvių tautosakos lobynas", tai atsirado per 600 prenumeratorių. Bet jie vis mažėjo. Ir dabar šiam tomui, nors buvo skelbiama laikraščiuose, gėda prisipažinti, neatsirado nė vienas šimtas... Prenumerata buvo tik 6 dol. Matome, kad knyga pasidarė nepatraukli prekė. Viskas čia eina "pagal plarą": mūsų inteligentiška emigracija sensta, nukultūreja ir miršta, nepalikdama pakaitalo. Taip kaip su "Anykščių šileliu": "Visa prapuolė, tik ant lauko pliko, kelios pušelės apykrevės liko"...

Pasikalbėjimas su Dirvos laureate

Marija Tūbelyte-Kuhlmanienė

— Kadangi jus tik palyginus nesenai pradėjote reikštis lietuviškoje spaudoje, būtų įdomu sužinoti, kada jus pradėjote rašyti.

— Būdama aštuonerių metų. Parašiusi pirmąją savo novelę "Viktutė" pasiryžau, pamėginti kada nors tapti rašytoja. Būdama vaiku Lietuvoje visą laiką kažką rašinėdavau, o mums keturiasdešimtaisiais metais atvykus į Ameriką, tuojau pradėjau bendradarbiauti "Dirvoje", "Vienybėje" ir tuo metuėjusiame žurnale "Lietuva". Rašydavau daugiausiai humoristinio pobūdžio feljtonus ir apsakymėlius, o kartais ir po eilėraštuką.

— O paskui?

— O paskui, jeigu galima taip išreikšti "persimečiau" į tapybą. Po to, kai Michigano Universitete įsigijau magistro laipsnį meno istorijoje, man buvo suteikta tolimesnė stipendija studijuoti Chicagos Universiteto Graduate School. Bet pabuvusi ten vos metus, nutariau kad akademinė karjera ne man, ir sugrįžusi į New Yorką įstojau į Art

Students League, kur specializavausi portretistikoje.

— Prieš išvažiuodama į Tolimuosius Rytus jūs rodoši gyvenote Oregone.

— Taip, dešimt metų. Bet nutarė, kad nuobodesnės vietos kaip Portlandas negalima būtų ir rasti, sukilome iš jos kaip galima toliau išsikraustyti. Pirmiausiai nuvykome į Taiwaną, kur pabuvę tris metus persikėlėm į Japoniją, o iš ten po septynerių metų vėl grįžome į Taiwaną.

— Ar gyvenant taip toli nuo lietuviybės centrų jums nėra sunku sekti lietuvišką spaudą?

— Nė kiek nesunku. Visada išsirašau visas naujai pasirodžiusias ir mane dominančias lietuviškas knygas ir periodiką, o kadangi kasmet lankausi Jungtinėse Valstybėse, kas dar neskaityta perskaitau būdama pas motiną Floridoje.

— Ar galima paklausti, kurie jūsų mėgiamiausi išeivijos rašytojai?

— Ramonas, Pūkelevičiūtė ir Jurgis Jankus. Ramonas, todėl, kad jis rašo apie

tai kas gyvenime tikrai svarbu, Pūkelevičiūtė todėl kad jos tokia vaizdi ir turtinga kalba, o Jankus... Jankus todėl, kad jis savo raštuose nuoširdus ir simpatiškas.

— O jeigu jums reiktų išeivijos literatūroje ką nors pakritikuoti, ar rastumėt ką pasakyti?

— Aišku, kad rasčiau. Kritikuoti gi labai, labai lengva. Man rodosi, kad daugeliui išeivijos rašytojų trūksta jausmo. Aš čia nekalbu apie sentimentalumą, bet apie sentimentą, emociją. Perskaičiusi lietuvišką romaną aš dažnai jaučiuosi apvilta. Primityviai išsireiškusi, jie pradeda, pradeda, o paskui staiga ima ir visai netikėtai viską užraukia. Tartum bijodami to kas pradėta dvesti iki galo.

— Ar jūs turite kokių nors literatūrinių planų?

— Kaip neturėsiu! Štai aš jau virš dviejų metų tupinėju apie novelių rinkinį "Aštuonios novelės apie moterį". Kiekviena novelė bus užvardinta "Apie Jūrą",

"Apie Gailutę" ir t.t. Dabar paskatinta Dirvos premijos gal ją ir užbaigsiu.

— Ar kada esate galvojusi parašyti romaną?

— Netik kad galvoju, bet ir parašiau. Prieš pusantų metų nusiunčiau Draugo romano konkursui ir jis tenai deja, kaip ir pradingo. Du kart prašiau, kad grąžintų, bet niekas neatsakė. O dabar besikraustant kažkur nudėjau ir kopiją. Baisiai liūdna nes parašyti tuos du šimtus su virš puslapiu tikrai nebuvo lengva... Vienintelė paguoda, tai kad ir rašytojui Hemingway kadaise pradingo jo garsusis lagaminas...

— O dabar, prieš užbaigiant šį pasikalbėjimą, ar norėtumėt mums dar ką pasakyti.

— Aš norėčiau padėkoti Dirvos redaktoriui Vytautui Gedgaudui už padrasinimą vėl pradėti bendradarbiauti lietuviškoje spaudoje, novelės jūry komisijai už nutarimą premijuoti mano novelę ir jos mecenatui ponui Simui Kašelioniui už suteiktą progą, mums ją laimėjusiems pergyventi šį didelį džiaugsmą.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

— Ar norėtumei dabar tuoj užėti pas mane, ar dar kiek pabūti čia, pajūryje? — jai taip pat nusišypsodamas paklausė Jonas.

— Pabūti čia, pajūryje. Čia dabar taip... taip nuotaikinga.

Jiedu susėdo ant trapių, saulės išbaltinto rasto ir kurį laiką tylėdami stebėjo įstrižus, neseniai pakilusio mėnulio spindulius, kurie tingiai vijosi lėtai į krantą besiantinančias bangeles ir, jom lūžus, susimaišydami su putomis, akimirkai sidabru užliedavo tamsų krantą.

— Jeigu tu žinotum, kaip man dabar čia su tavim gera, — giliai atsidadusdamas pasakė Jonas.

Jis pakėlė ties jo kojomis gulėjusią kriauklę ir susimąstęs pradėjo ją vartyti tarp pirštų.

— Ar tau neatrodo, kad taip vadinamoji likimo ranka nutarė mus ir vėl suvesti? Ir kad net šis iš pažiūros toks atsitiktinis mūsų susitikimas buvo kažkieno kažkur suplanuotas? Kodėl tu nežinodama, kad aš čia turiu vilukę, atvažiuavai kaip tik į šitą mažutį ir nežinomą Floridos kampelį? Kodėl aš kaip tik šiandien anksčiau negu paprastai baigiau žvejoti ir išėjau pasidairyti po Main Street'ą?

Užuot atsakiusi, Danutė įbedė akis į du horizonte pasirodžiusius žiburius, kurie iš priešingų pusių pamažu artėjo prie vien kito. Kodėl ir jie negalėjo būti kaip šitie laivai, kurie nerukus abejingai prasilenks marių platybėse ir vėl išnyks naktį? Kodėl ji turėjo vėl susitikti su Jonu Vizgirda, kuris, nors ir nesubtilus ir neaptašytas, vis vien liko jai toks savas ir toks artimas, o šiuo momentu — toks kažkaip reikalingas?

— Man rodosi, kad tu esi sau pačiai per daug griežta, — matyt, sekdamas savo paties mintimis, pastebėjo Jonas. — Tavo pasišventimas vyrui, aišku, labai gerbtinas. Bet neužmiršk, jog esi jauna, sveika ir pačiame savo žydėjime moteris. Kiek suprantu, Vytautas šitame savo stovyje gali išgyventi daugelį metų. O tavo jaunystė jau neamžina. Ji prabėgs greičiau negu tu manai, Danuže. Todėl pabandyk būti sau atlaidesnė.

Danutė ištraukė iš Jono rankų kriauklę ir plačiai užsimojus ją išmetė į jūrą.

— Kodėl man būti sau atlaidesne?

— Todėl, kad, būdama Vytauto verge, tu pradėsi jo neapkęsti.

Danutė delnu prisidengė akis. — Bet jeigu aš jį tebemyliu?

— Net ir tada. Kiekvienas žmogus nori išsilaisvinti iš jį engiančio jungo. Tokia jau mūsų prigimtis.

(Bus daugiau)

Lietuvių Tautodailės Institutas

Š. m. spalio 1 d. dailininkų A. ir A. Tamošaičių ūky prie Kingstono, Ont., įvyko visuotinis Lietuvių Tautodailės Instituto narių susirinkimas, kuriame po ilgesnių svarstymų buvo priimtas LTI statutas, išrinkta taryba iš 20 asmenų, valdyba iš 5 ir revizijos komisija iš 3 asmenų. Tarybos pirmininke išrinkta A. Tamošaitienė, vicepirm. A. Paškevičius ir sekr. V. Trečiokas; valdybos pirmininku — L. Balsys, vicepirm. A. Vaitonienė išd. V. Matulaitis, sekr. A. Jucienė, informacijos vadove Ir. Meiklejohn, kuratorium A. Tamošaitis ir švietimo vadove I. Lukoševičienė; revizijos komisijos pirmininku — L. Adomavičius, nariais — Sig. Kazlauskas ir L. Senkevičienė.

LTI yra kultūrinė organizacija, siekianti apjungti tautodailės mėgėjus. Tiksluose yra užsibrėžta rinkti, tirti ir saugoti senąjį lietuvių liaudies meną, kurti bei puoselėti naująją lietuvių tautodailę. Taip pat numatyta tirti ir kitų tautų laimėjimus tautodailėje.

LTI bus tautodailės saugojimo ir kūrybinio pobūdžio institucija. Ji turėtų apimti ne tik Kanados, bet ir visame pasaulyje gyvenančius lietuvių. LTI, kaip registruota organizacija, galėtų gauti atitinkamas paramas iš valdžios bei kitų organizacijų numatytai kultūrinei veiklai. Tokia parama nėra duodama atskirų asmenų darbams.

Pirmasis tautodailės vienetas jau veikia Montrealyje "Vaivorykštės" vardu. Jis yra gražiai pasirodęs savo darbais Montrealyje, Ottawos muziejuje ir Chicagoje. Besidomintieji tautodailės reikalais ar naujų vienetų steigimu prašomi kreiptis į LTI būstinę: LTI, A. Tamošaitis, R. R. 1, Kingston, Ont. K7L 4V1, Canada.

Pirmasis, tarp kitų, LTI didelis darbas yra išleisti knygą "Lithuanian National Costume" anglų kalba su spalvotomis iliustracijomis. Knygos autoriai yra A. ir A. Tamošaičiai. Knygos išleidimo reikalui yra sudaryta speciali komisija. Šiuo metu knygos leidimo reikalams yra surinkta arti \$2,000. Tai sudaro tik apie dešimtadalį reikalingų išlaidų. Knygą galima užsisakyti, sumokant \$25 per LTI būstinę arba M. Vasiliauskienei (51 Smithfield Dr., Toronto, Ont. M8Y 3M1). Ši knyga būtų graži dovana mūsų jaunimui, viešoms bibliotekoms ir savai šeimai.

MARIJA TUBELYTĖ-KUHLMANN

SUSITIKIMAS

DIRVOS KONKURSE PREMIJUOTA NOVELĖ

(4)

Dar kiek parymojusi ties Vytu, Danutė sugrįžo į vienos sukrypusios lemputės šykščiai apšviestą salonėlį. Dieve, kaip čia viskas skurdu ir svetima! Ji stengėsi nežiūrėti į ant sienos kabančią pigią netikusio apveiklo reprodukciją, į išblukusiu užvalkalu aptrauktą išsėdėtą sofą, į dėmėtą ir nudėvėtą kilimą. Kažin kodėl visa tai ją taip ypatingai slėgdavo vakarais? Gal todėl kad dienos metu ji būdavo užimta Vyto slaugimu ir kitokiais namų ruošos darbais. Bet jam užmigus ir jai likus vienai...

Bandydama pasiguosti, Danutė iš virtuvės atsinešė išstremtasias Jono rožes. Kokios jos buvo gražios ir karališkos! Ir kaip jų kvapas staiga padvelkė jos gražia poetiška jaunystė!

Ji užmerkė akis ir tartum pasiduodama kažkokiam narkotikui giliai įkvėpė to saldaus svaiginančio aromata. Taip, lygiai taip kadaise kvėpėjo ir tos rožės, kurias Jonas jai buvo atnešęs jų sužieduotųjų dieną. Penkiasdešimt puikių raudonų rožių, o pro jas besišypsantis jos motinos veidas: "Tu su juo būsi labai labai laiminga, vaikeli. Aš tikrai žinau, kad būsi..."

Danutė atsimerkė ir energingai pakratė galvą. — Kas man...? Aš juk dar per jauna gyventi atsiminimais, — pagalvojo ji. — Pirma apie Vytą, dabar apie Joną. Nejaugi aš, būdama dvidešimt penkerių metų, nebeturiu teisės nors į trupinį asmenišką gyvenimą?

Kodėl man vėl nepaskambinti Jonui ir nepasakyti, kad aš mielai su juo, pasimatysiu. O gal geriau dar syki, netrukdam senukų šeiminių, tiesiog nubėgti prie jūros ir paskui jos pakraščiu nueiti iki Jono vilukės? Jeigu jis dar nebus kur nors išsibastęs...

Vytas, man išėjus, tikrai nepabus. Ne, jis tikrai tikrai nepabus.

Pasiekusi pajūrį, ji nusiavė sandalus ir tekina pasileido pačiu vandens pakraščiu. Bet dar nepribėgusi jo vilukės, Danutė atpažino į ją besiantinantį Joną.

— Aš taip ir jaučiau, kad tu ši vakarą pas mane ateisi, Danuže, — jiems viens prieš kitą sustojus, ištarė jis.

Danutė nusišypsojo ir staiga kažko susidrovėjusi nuėjo galvą.

KAS BUVO — KAS YRA — KAS BUS?

SOCIALINĖS NUTAUTĖJIMO
PRIEŽASTYS

Jūratė Statkutė de Rosales

Jei manęs užklaustų, koks yra skubiausias darbas, kurį išeivijos lietuviai turėtų šiuo metu atlikti, neabejodama atsakyčiau, kad skubiausia ir svarbiausia mums šiuo metu būtų finansuoti rimtą studiją apie socialines priežastis, vedančias prie naujos etnijos išskverbimo į krašto gyvenimą.

Politinės nutauti nimo priežastys yra lengviau įžiūrimos ir todėl lengviau įveikiamos, o socialinės priežastys išvysto sunkiai sutabdomos eigos plaukima — jos yra žymiai pavojingesnės ir jų išdavos yra ilgalaikės.

Ryškus naujos etnijos skverbimosi pavyzdys šiuo metu yra regimas pav. Švedijoje: "...visas juodas darbas yra atliekamas svetimšalių. Nei karto nemačiau švedo patarnautojo, autobuso šoferio ar gatvės šlavėjo — šiuos darbus dirba iranėčiai, negrai, libaniečiai ir graikai", pasakoja Time žurnale švediją lankiusi amerikietė turistė. Josios vadovė švedė, užklausta apie tai, atsakiusi: "Niekas nenori tų darbų dirbti kai galima gauti pinigą iš valdžios už mokymąsi. Aš pati šiuo metu einu aukštuosius mokslus." Taigi netenka stebėtis, jei vienas švedijos laikraštis apskaičiuoja, kad už 20-ties metų trečdalis švedijos piliečių bus ne švedų kilmės. Tenka taipogi sutikti su faktu, kad tas trečdalis naujos etnijos gyventojų stipriai pakeis švedų tautos pagrindinius bruožus.

Skirtingoje plotmėje, la-

bai skirtingose politinėse sąlygose, visgi socialinę latvių padėtį pačioje Latvijoje tenka lyginti su švedu atveju. Latviai yra daugumoje išsilavinę žmonės, jie juodam darbui nebetinka. Tuo pačiu, sudėjus drauge socialines ir politines sąlygas, Latvijoje gaunasi maždaug sekanti padėtis: fabrikuose juodadarbiai yra atvežti rusai, technikai ir intelektualiai pajėgus personalas yra latviai, o virš jų — viską valdantis politrukas vėlgi yra rusas. Jei prie to pridėsime faktą, kad Latvija yra nusėta fabrikais įtaisytas žemės ūkio sąskaiton, suprasime kokiu tragišku būdu, latviai — savo pačių kultūrinio ir techniško pranašumo dėka — įpuolė į nutautinimo žnyplės, kurios juos spaudžia ir iš apačios (dėl socialinių sąlygų) ir iš viršaus (dėl politinių sąlygų).

To negana. Yra ir antros žnyplės. Mat išsimokslintiems žmonėms būdinga "birth control" tendencija Latvijoje poruojasi su ūkiškais sovietinio kasdieninio gyvenimo sunkumais. Šeimos ir nenori, ir ekonominiai negali turėti daug vaikų. O tuomet, latviško prieauglio stoka užmeta latvių tautai paskutinę ir lemtinę mirties kilpą ant kaklo.

Ar tautos prisirišimas prie žemės ūkio, sugebėjimas atlikti ne tikrai intelektualinius, bet ir fizinius darbus, bei ryžtas auginti gausias šeimas sudaro etninio išsilaikymo sąlygą — yra klausimas, kuri mums reiktų labai rimtai panagrinti... kol laikas.

Pav. Lietuvoje šiuo metu dar yra geresnė padėtis negu Latvijoje — greičiausia žemės ūkio dėka. Galimas daiktas, kad čia turi svarbos ir istorinės priežastys.

Antai Jurgėla atžymi, kad po Trečiojo padalinimo rusai susidūrė Lietuvoje su nepaprastai gausia bajorija: vien Lietuvoje smulkių bajorų tuomet buvo priskaitoma apie pusė milijono, t. y. daugiau, negu visoje Rusijoje bendrai paėmus. Ryškus sekančių kelių šimtmečių rusų politikos Lietuvoje bruožas buvo paversti Lietuvos smulkiuosius bajorus mažžemiais, bežemiais ir pagaliau — paprastais valstiečiais ar amatininkais. Šis paskutinis smūgis palietė mūsų bajoriją prieš įžengimą į spaudos draudimo laikotarpį.

Nors istorijos vadovėliuose skambiai dzinguliuoja gražaus tautinio heroizmo epizodai kovojant su spaudos draudimu, gal tektų užmiršti skambaliukus ir rimtai prisilenkti prie klausimo, ant kiek lietuviškos bajorijos sunaikinimas ir jos palikuonių pririšimas prie žemės bei amatų, sudarė tautai realias sąlygas visgi šiaip taip atlaikyti rusifikaciją.

Gi grįžtant prie dabarties, tektų išsąmoninti, kad pabaltiečiams šiandieną yra nepaprastai svarbu pasirūpinti ne vien politinio nutautinimo klausimais, bet ir nuodugnai iširti tuos socialinius kitumus, kurie gali nutautėjimą pagreitinti ar sulėtinti.

Ne tuščiame laiko gaišinime apie bendravimus ar nebendravimus glūdi šiandieną išeivijos pareiga, o gyvybiniai svarbių klausimų atvirame sprendime — klausimų, kuriuos Lietuvoje niekas negali nei laisvai spresti, nei viešai aptarti, bet kurie visiems vienodai rūpi.

HOUSEKEEPER

Full and part-time position available on our day shift. Schedule includes some weekend work. If you are inexperienced, we will provide training. Apply

JEWISH CENTER FOR AGED
HIGHWAY 40 AND MASON ROAD
CHESTERFIELD, MO. 63017
314-434-3330

An Equal Opportunity Employer
(39-47)

WANTED

ALL AROUND GENERAL
MACHINISTS

For Electronics manufacturer in Ann Arbor Area has opening for an experienced MACHINIST.

Who can set up work from blue prints & close tolerance. Full or part time. Inquires from retired persons welcome. Call 313-973-2505, ask for MR. HESKETT. (34-47)

WORK OPPORTUNITIES FOR
THE RIGHT INDIVIDUALS
NOW HIRING:

Journeymen
or 1st Class Skilled
TOOL & DIE
ALL AROUND
MACHINISTS
MACHINE REPAIRMEN

Must have job shop experience.
APPLY CALL OR WRITE
PLAS/STEEL PRODUCTS
U.S. 6 W. WALKERTON, IND. 46574
(37-45)

Williams Research Corporation

- MANUFACTURING WELDING ENGINEER
- PROCESS MANUFACTURING ENGINEER
- TOOL MAKER - Second Shift
- LATHE MACHINIST - Second Shift
- LATHE OPERATOR - Second Shift

An excellent salary and benefits package are offered. Please forward your resume, in strict confidence, to:

The Personnel Department

Williams Research Corporation

2280 WEST MAPLE ROAD
WALLED LAKE MICHIGAN 48088

(313) 624-5200

An Equal Opportunity Employer M/F

MAINTENANCE FOREMAN

Full time position available immediately. Preferred applicant must have experience in machine repair, electrical trouble shooting, and hydraulic systems. Liberal fringe benefits. Salary commensurate with experience. Forward resume with salary requirements in complete confidence to:

GEORGE MENDIANS

WHITTAKER STEEL STRIP

20001 SHERWOOD

DETROIT, MICH. 48234

An Equal Opportunity Employer

(42-46)

INSPECTOR

EXPERIENCED MACHINE TOOL INSPECTOR ABLE TO DO PLATE WORK AND FLOOR INSPECTION ON MACHINES. THREE YEARS EXPERIENCE. STARTING AT \$5.99 PER HOUR.

DETROIT BROACH & MACHINE

950 Rochester Road,
Rochester, Mich. 48063

Apply between 1 p. m. to 3:30 p. m.
Monday thru Friday

M/F An Equal Opportunity Employer

(46-47)

MACHINE BUILDER

EXPERIENCED MACHINE BUILDER, ABLE TO ASSEMBLE MACHINES, HYDRAULIC PIPING, AND TO READ BLUEPRINTS. REQUIRED TO PERFORM SCRAPING OF MACHINES COMPONENTS.

MUST HAVE THREE YEARS EXPERIENCE.

DETROIT BROACH & MACHINE

950 Rochester Road,
Rochester, Mich. 48063

Apply between 1 & 3:30 p. m.
Monday thru Friday

M/F An Equal Opportunity Employer

(46-47)

SETUP AND OPERATE
AUTOMATIC SCREW MACHINES
ACME GRIDLEY-BROWN SHARPE-DAVENPORT

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. South county manufacturer has immediate openings, night shift for those who have set up experience on automatic screw machines. Excellent working conditions, incentive pay, shift bonus, liberal overtime and fringe benefits. For personal consideration apply personnel department — 7:30 to 4:30 or call employment manager.

WHITE-RODGERS DIVISION
EMERSON ELECTRIC CO.

9797 Reavis Road, Affton, Mo. 63123

314-577-1403

An Equal Opportunity Employer

(46-2)

OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED
WELDERS

PIPE — SHORT ARC
PIPE — STRUCTURAL
PLATE — SHORT ARC
OVERTIME — GOOD PAY — STEADY WORK
Equal Opportunity Employer

AQUATIC
EQUIPMENT & ENGINEERING, INC.

P. O. Box 419, Amella, La. 70340
(504) 631-0833; 631-0834; 631-0377

(38-47)

1977-1978 METŲ EKSURSijos
I LIETUVĄ

AMERICAN TRAVEL SERVICE
BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telephone: (312) 238-9787

NAUJI SKRIDIMAI (CHARTERS) I VILNIŲ SU
PAN AMERICAN LĖKTUVAIS IŠ NEW YORKO:

Išvykimo datos: 1978 m. vasario mėn. — \$669.00; kovo mėn. \$691.00 ir \$746.00; balandžio mėn. \$746.00.

Kalėdinė kelionė 1977 m. GRUODŽIO mėn. 20 d. — 2 savaitę (Maskva, Vilnius, Ryga) \$1138.00.
1 savaitė Havajuose — 3 salos, 1978 m. sausio 14 d. — \$564.00.

Prie visų aukščiau minėtų grupių galima jungtis iš CHICAGOS ir visų kitų Amerikos ir Kanados miestų su papildomu mokesčiu.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

Taip pat parduodame skridimus iš Chicagos į Los Angeles ir San Diego — kelionė į vieną galą \$99.00.

■ Chicagos lietuviai

ANTANAS JUODVALKIS

LB ŠVIETIMO TARYBA

LB Švietimo Tarybos pirm. B. Juodelis lapkričio 16 dieną Jaunimo Centro kavinėje sukvietė spaudos žmones ir painformavo apie šio meto rūpesčius.

Pirmiausia pasidžiaugė, kad Illinois u-to Chicagos Circle skyriuje lituanistinė programa paliekama ir užtikrinta bent trims metams, jei bus pakankamas studentų skaičius. Šiuo metu yra įsiregistravę 101 kursą 22, o 104-7 studentai. Antrajame kurse yra mažiau studentų, nes praeitais metais pirmajame kurse jų buvo mažai. Vistik, lietuvių studentų lituanistikos kursuose yra per mažai.

Praėjusį rudenį buvo išsiuntinėta 300 anketų studentams su lietuviškomis pavardėmis. Atsiliepė ir anketas gražino tik 15 studentų. Apgailėtina mažas skaičius, iš kurių negalima sudaryti kokią nors studiją ar išvadas. Toks lietuvių studentų nesidomėjimas lituanistiniu švietimu yra nepateisinamas. Rašoma, prašoma, rūpinamasi, eikvojama laikas ir energija, o atsiliepiamų nematyti. Lietuviai studentai turėtų daugiau dėmesio skirti lituanistinėms studijoms ir išnaudoti sudarytas sąlygas.

Antras - ir gal net didesnis - rūpestis Švietimo Tarybai yra vis daugėjantis nekalbančių, ar silpnai lietuviškai kalbančių mokinių skaičius lit. mokyklose. Juo blogiau, kad tokiems mokiniams neturime vadovėlių nei kitų mokslo priemonių. Šiai spragai užpildyti yra sutarta su pedagogu Antanu Rinkūnu, gyv. Toronte, Canadoje, parašyti atitinkamą vadovėlį. Išnaudojama proga, nes Canados valdžia yra susirūpinusi daugiakalbe kultūra ir tautinių mažumų švietimą remia. A. Rinkūnas yra jau pasirašęs sutartį ir pasižadėjęs ateinantiems mokslo metams tokį vadovėlį paruošti ir išleisti. Mūsų mokykloms toks vadovėlis tiks ir kainuos tik pusė kainos - apie 4 dolerius. Švietimo Taryba

numato užsakyti 1000 egz.

Trečia problema - mokytojų paruošimas. Pedagoginis Lituanistikos Institutas nusiskundžia, kad studentai, baigusieji aukšt. lituanistines mokyklas, yra nepakankamai paruošti aukštesnėms studijoms. Jų lietuvių kalbos mokėjimas yra per menkas ir nepajėgia sekti paskaitų ar atlikti užduotų darbų. Yra atsitikimų, kai tik baigę lit. mokyklą, ateina į tą pačią mokyklą mokytojauti. Jų lietuvių kalbos mokėjimas per menkas ir ieškoma priemonių jų lituanistines žinias pagilinti. Ruošiamos mokytojų studijų savaitės šios spragos neužpildo, nes yra kitokio pobūdžio. Jos skirtos dirbančių mokytojų informacijai bei naujų metodų ar priemonių ieškojimui, bet ne lituanistinių žinių papildymui. Jaunimo S-gos Ryšių Centro ruošiami dviejų savaitių lituanistikos seminarai daug daugiau duoda. Reikalas studijuojamas.

Dėl lituanistinių studijų yra įvairių nuomonių. Vieni nori išskirti jaunimą samoningais lietuvišiais, mokančiais lietuvių kalbą, istoriją ir kt. dalykus. Kiti tenkinęsi tik paviršutinišku lituanistinių dalykų mokymu, priitaikytu mokinių pajėgumui.

Daromos pastangos gauti pinigų iš valdžios įstaigų. Tam tikslui Švietimo Taryba įregistruota Illinois valstijoje ir laukiama numerio. Ši reikalą tvarko adv. Rima Skorubskaitė.

Švietimo Taryba veikia ir visus darbus atlieka 18 narių.

MOTERŲ DAILININKIŲ PARODA

Lietuvių Moterų dailininkių Dr. ja š.m. lapkričio 18 - gruodžio 4 d. Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre, su ruošė dailės darbų parodą. Parodą atidarė dailininkė Janina Marks, dėkojo talkininkėms ir rėmėjoms, prisidėjusiems prie šios parodos su ruošimo. Gen. Konsulė J. Daužvardienė oficialiai at-

Balio Sruogos 30 m. mirties sukakties minėjimo Chicagoje rengėjai. Iš kairės: kun. dr. J. Prunskis, F. Paliokas, S. Gedvilienė, B. Stravinskienė, K. Bradūnas, gen. konsulė J. Daužvardienė, dr. V. Sruogienė, A. Dikinis, D. Markelytė, D. Sruogaitė-Bylienė ir M. Palio-kienė.

darė parodą ir pasidžiaugė lietuviškos moters kūrybingumu. Sveikinimo žodį dar tarė L.M. Federacijos Chicagos klubo pirm. M. Marcinkienė.

Parodoje dalyvauja JAV 32 dailininkės su 60 paveikslų ir 6 su skaidrėmis. Dominuoja tapyba, grafika ir keramika. Vertas dėmesio gražiai ir turtingai išleistas parodos vadovas su dailininkių trumpomis biografinėmis žiniomis ir po vieną išstatomo paveikslą nuotrauką.

Paroda yra įvadas į trečią mokslo ir kūrybos simpoziumą.

Aktorius Algimantas Dikinis gražiai pravedęs Balio Sruogos 30 m. mirties sukakties minėjimą Chicagoje.

A. Šeštoko nuotr.

BALIO SRUOGOS MINĖJIMAS

Š.m. lapkričio 18 d. Jaunimo Centro perpildytoje kavinėje buvo paminėta prof. Balio Sruogos 30 metų mirties sukaktis. Minėjimą atidarė ir jį pravedė aktorius A. Dikinis. Savo žodyje trumpai apžvelgė rašytojų ir poeto gyvenimo kelią ir kančias, patirtas vokiečių ir rusų koncentracijos stovyklose. Vokiečių Gestapo suimtas ir išlaikytas Stuthofio stovykloje iki rusų ordų užėjimo. Frontui einant, buvo pasislėpęs pas vieną vokiečių ūkininką, bet rusų enkavedistai jį suėmė perkėlė į Torunės lagerį ir čia vos nenukankino. Tik išsikūlus lietuviams ir išaiškinus padėtį, buvo išleis-

tas ir atgabentas į Vilnių.

Paliejęs ir fiziniai iškankintas, turėdamas tik 51 metus, dar spėjo parašyti knygą 'Dievų miškas', kurioje realistiškai aprašė savo ir kitų išgyvenimus suimtojų lageryje, Balys Sruoga atsiskyrė su šiuo pasauliu. Palaidotas Vilniuje, Rasų kapinėse. 'Dievų miškas' turėjo laukti ištisus 10 metų, kol gavo leidimą išleisti.

Magnetofono juostelėje išgirdome Aušros Jurašienės ir R. Šilbajorio Balio Sruogos kūrybos vertinimus. Gyvu žodžiu kalbėjo buvęs jo studentas ir seminaro dalyvis poetas Kazys Bradūnas. Jis vertino Sruogą, kaip vis jauną ir kūrybingą poetą bei rašytoją.

Daiva Markelytė vaizdžiai paskaitė iš B. Sruogos kūrybos. Iš juostos išgirdome Pelkių Žiburėlio atliktą vaizdelį iš 'Apyaušrio Dalios'. Vaizdelį paruošė D. Juknevičiūtė ir D. Bylaitienė, dalyvaujant visai eilei aktorių. Užsklandai A. Dikinis paskaitė iš 'Dievų Miško' skyrelį - Klipatų komanda.

Prof. Balio Sruogos šeimos - dr. Vandos Daugirdaitės-Sruogienės, Dalios Sruogaitės-Bylaitienės ir kitų šeimos narių - vardu išreiškė padėką taip gausiai susirinkusiems svečiams.

Kavinės patalpą dominavo prof. Balio Sruogos paveikslas, pieštas dail. A. Kurausko. Vienas stalas buvo apkrautas B. Sruogos raštais. Nors rašytojas anksti mirė, bet paliko gausų savo raštų lobyną.

LIETUVIŲ FONDAS

Po sekmingo vajaus ir pagausių pokylių, rengėjai sukvietė spaudos žmones ir pranešė apie gautus rezultatus.

Renginio vadovė Marytė Rėmienė dėkojo gausiems talkininkams-ėms už idėjų darbą ir triušą, visai lietuviškai visuomenei taip skaitlingai dalyvavusiai vajaus užbaigtųjų pokylyje.

Vajaus metu gauta 15,700 dolerių aukų. Iždininkas pateikė negalutinę apyskaitą, suvestą su labai mažu nuos-

toliu. Kaip žinome, naujai įstoje ar padidinė įnašus bent \$100, gavo po 2 bilietus nemokamai. Tad gautas mažas nuostolis (gali būti, kad jo ir nebus, nes ne visi atsisakė už išplatintus bilietus) sudaro menką sumą, palyginus su pagrindinio kapitalo padidėjimu.

Valdybos pirm. dr. A. Razma ir Tarybos pirm. dr. G. Balukas dėkojo pokylio rengimo komitetui ir visoms talkininkėms, ypač renginių vadovei Marijai Rėmieni, už nepailstamą ir nuolatinę talką.

Pobūvyje dalyvavusi agr. S. Šamogogienė, testamentu užrašiusi savo visą nemažą turtą Lietuvių Fondui, pareiškė Fondo vadovybei pasitenkinimą, kad rūpinasi švietimo reikalais ir lietuvių išlaikymu. Viešai pareiškė, kad savo sudaryto testamentu nekeisianti ir visą turimą turtą paliksianti Lietuvių Fondui.

Š.m. lapkričio 1 d. Lietuvių Fonde buvo \$1,402,147 pagr. kapitalo. Šiais metais gauta \$58,424 ir J. Krukonio palikimo \$136,509. Iki XI.1 gauta pelno \$40,074, jau paskirstyta \$26,700.

Abu pirmininkai džiaugėsi kad L. Fonde sutelpa įvairių pažiūrų žmonės ir dirbama vieningai ir sutartinai.

LB 25 METŲ MINĖJIMAS

LB Vidurio Vakarų apygardą š.m. gruodžio 3 d. (šeštadienį), 7:30 v.v. Jaunimo Centre ruošia JAV Lietuvių Bendruomenės 25 metų minėjimą. Programoje: akademijs ir meninė dalis, kurią išpildys rašytojas Antanas Gustaitis ir Antro Kaimo aktoriai.

Šokiams gros neolituanų orkestras.

DĖL BERŽORO

A. Pleškys tikslina mano pastabas dėl Beržoro pavadinimo. Gerai, kad pastebėjo, bet gaila, kad manęs nesuprato. Aš niekur nerašiau kad Beržoras yra rusiškos kilmės, kaip A. Pleškys įtaigoja. Aš tik pastebėjau, kad (Nukelta į 10 psl.)

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINĄ

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601

Antrame aukšte.

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

■ Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

LIETUVIAI TARPTAUTINIO INSTITUTO MUGĖJE

Lapkričio 9-13 dienomis Detroito Tarptautiniame Institute buvo suruošta etninių grupių pavadinimu "Old World Market" mugė. Čia Amerikos salėje savo prekybinius stalus buvo įsirengę: bulgarai, prancūzai, lenkai, lietuviai, danai ir norvegai. Kituose aukštuose Azijos ir P. Amerikos tautos.

Salės vitrinas buvo užėmę vokiečiai, juose atvaizduodami Vokietijos gyvenimą ir meną. Veikė bufetas, o scenoje visas keturias dienas vyko etninių grupių meniniai pasirodymai.

Lietuvių, kaip ir visuomet, skyrius buvo gražiai įrengtas ir savo eksponatais buvo gausus. Nors prekyba ir silpnai ėjo, bet už tai gerai ir gražiai reklamavo Lietuvą. Skyriuje radau sekmadienį dirbančius: Stefą Kaunelienę, Antaniną Jonynienę, Lidiją Mingėlienę, Vincą Tamošiūną ir Juozą Augaitį. Jie per tas dienas išdalino apie 300 lapelių "The Struggle To Preserve Faith And Freedom In Lithuania Under Soviet Rule." Gaila, kad per visas šias dienas į mugę atvyko ir ją apžiūrėjo tik apie 30 lietuvių. Su kai kuriais pasikalbėjus teko išgirsti: — Man nieko nereikia, tad ko aš ten eisiu. O kad ten vyksta meniniai pasirodymai, kiti net nežinojo. O visgi buvo verta atvykti ir pamatyti! Ir bilietai nebrangūs — 1.25 dol., o pensininkams tik 1 dol.

POLITINĖ POPIETĖ

Lapkričio 20 d. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centro patalpose ALT S-gos Detroito skyrius turėjo suruošę politinę popietę. Ilgu įvadu ją atidarė skyriaus pirmininkas Jonas Švoba ir programai vesti pakvietė inž. Jaunių Gilvydį. Dirvos politinis komentatorius Vytautas Meškauskas savo paskaitoje "Tarptautinė raida ir Lietuva" nušvietė Amerikos politiką ir šių dienų

įvykių: — Ar mes kada pagalvojome, kad Egipto prezidentas Sadatas vyks į Izraelį ir ten jų seime pasakys kalbą? Arba Amerika atiduos Vengrijai Stepono karūną? Vytauto Meškausko paskaita buvo trumpa, bet joje daug pasakyta. Ją paskaitininkas žadėjo spausdinti Dirvoje.

Inž. Algis Ząpareckas padėkojo ALT S-gos Detroito skyriui už jo pakvietimą. Jo paskaita buvo "Lietuvių įtaka Amerikos politikoje". Paskaitos suglaustos mintys yra tokios: Daugiau veikti ir jungtis į Amerikos politiką. Amerikoje viską lemia balsai ir finansai. Ragino veržtis į politinį gyvenimą. Mes galima ką nors padaryti ar atsiekti tik per kongresmanus ir senatorius. Jis paminėjo Kavolskį, mirusį teisėją Uvicką ir dabartinę Michigano gubernatoriaus paskirtą komercijos departamento direktorę Virginiją Daugvydaitę-Dean. "Aš kandidatauvau į kongresmanus, sakė jis, ir man lietuviai suaukavo 15,000 dol. Tai tik mažuma kiek kad yra reikalinga. Kad pasiektum politiką kokią vietą mums trūksta balsu ir pinigų. Būkime aktyvūs, kreipkimės į mūsų veiksmus, kad jie baigtų tarpusavio ginčus. "Tautos jėga, vienybė." Tais žodžiais inž. Ząpareckas baigė savo paskaitą. Tretysis paskaitininkas dr. Kazys Karvelis kalbėjo: "Disidentų vaidmuo Lietuvos laisvės byloje". Pirmiausia jis nušvietė kas tai yra disidentas ir kaip jie atsirado. Disidentai atsirado su krikščionybe. Disidentai buvo visi kiti, išskyrus katalikus. Mūsų era prasidėjo Stalino mirtimi, Chruščiovo kultu ir Stalino nuvainikavimu. Disidentas yra žmogus, kuris siekia teisių teisinėmis priemonėmis.

Sovietų Sąjungoje reikauti teisių gali tik psichiškai nesveikas žmogus. Kas dėl Lietuvos dr. Kazys Karvelis pareiškė, kad nėra šviesios ateities. Lietuva laisvę atgautų jei kiltų karas ir Rusija būtų nugalėta. Kas gi galėtų tokį karą sukelti? Tai būtų tik dvi valstybės.

Amerika ir Kinija. Amerika karo nenori, Kinija negali. Yra tik viena galimybė. Silpninti Rusiją iš vidaus. Ir tą gali padaryti tik disidentai. Rusija švenčia 60 metų revoliucijos šventę. Ir ką jie per tuos 60 metų atsiekė ir padarė? Net kelių "džimsų" neturi ir prašo dėdės iš Amerikos atsiųsti. Pačioje Rusijoje, komunistų partijoje yra abejotinių žmonių. Pagal Helsinkio deklaraciją tautos turi teisę apsispręsti. Ieškoki-

me draugų. Po paskaitų vyko klausimai, pasisakymai ir diskusijos. Jose dalyvavo: dr. Petersonas, Saulius Šimoliūnas, Vytautas Martynas Stonys, Jonas Švoba, Stasys Šimoliūnas, Karolis Balys, Jonas Gaižutis, Kazys Daugvydas, Mykolas Kizis, Česys Šadeika, dr. Stasys Juzėnas, Jonas Kriščiūnas ir kiti.

Kiekvieną paskaitininką su visuomene supažindino inž. Jaunių Gilvydis. Paskaitoje dalyvavo virš 100 žmonių. Vykstant diskusijoms, kai kurie kalbėjo gan ilgai, o kiti davė tokius klausimus į kuriuos paskaitininkai ir atsakyti negalėjo.

ALT S-GOS DETROITO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Š. m. gruodžio 11 d., sekmadienį, 12 val. dienos, Lietuvių Namuose A. L. Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus valdyba šaukia visuotinį skyriaus narių susirinkimą, kuriame bus valdybos ir revizijos komisijos pranešimai ir rinkimai, skyriaus veiklos ir Dirvos atstatymo aptarimai, o gale pabendravimo kavutė.

Skyriaus valdyba ne tik prašo visus narius susirinkime dalyvauti, bet malo-

nai kviečia į susirinkime atsilankyti ir pritariančiuosius.
(J. Šv.)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
**SIUNTINĮ - DOVANĄ Į LIETUVĄ IR
VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS**
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(Licensed by Vnešposyltorg) VYRIAUSIA ISTAIGA
1776 Broadway, N. Y. 10019
Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Hartford, 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	246-2348
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 2, N. Y. — 324 E. 9 St.	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Woodhaven, Queens, N.Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave.	296-5250
Lakewood, N. J. 08701 — 234 Second St.	363-0404
Herkimer, N. Y. — McKennan Rd.	315-866-3939

Chicagoje...

(Atkelta iš 9 ps1.)

Beržoras skamba, kaip rusiškas samavoras.

Žodžių su galūnėmis 'ras' yra ne tik Žemaitijoje, bet jų yra ir Aukštaitijoje, pav.: gretimioje Utenos apskr. yra Labanoras, miškinga vieto-

vė. Dabartinės Lietuvių kalbos žodynas teikia šiuos pavadinimus: Beržynė, beržotas.

Kurie žodžiai geriau skamba?

'GELEŽINĖS UŽDANGOS' SIAUBAS

RIMAS DAIGŪNAS

Ko verta humanistiniu požiūriu Belgrado konferencija matyti iš fakto, kad konferencijos dalyviai, kurie atstovauja laisvąjį pasaulį, paniškai bijo paminėti debatuose "geležinės uždangos" terminą.

Juk "geležinės uždangos" terminu operuojant bemaž visą pasaulį, tai yra vizitinė Sovietijos kortelė.

"Geležinės uždangos" terminą sugalvojo W. Churchill, kada pasibaigė jo padalinio sovietams periodas ir prasidėjo pirmieji šaltojo karo ženklai. Tada britų premjeras narsiai prašė apie tą pragarišką barjerą, kuriuo sovietai atsiskyrė nuo laisvosios žmonijos.

Laikui bėgant tas barjeras vis buvo tobulinamas, stiprinamas; bėglių ir laisvės naikinimas pasidarė šurpia tradicija. Kiekvienas asmuo, kuris ketina, net gyvybę rizikuodamas, ištrukti į laisvę, sovietinio režimo akimis yra sunaikintinas priešas. Visą tą žiaurę bolševikai pateisina ginimusi nuo vidaus ir užsienio priešų. Šnipų esama visur, bet laisvasis pasaulis nuo sovietinių šnipų invazijos geležinėmis uždangomis nesigina!

Kas tai per barbarybės "šedevras", toji uždanga, už kurios bolševikai verčia savo vergus "statyti komunizmą"?

Iš tikro esama trijų geležinių uždangų: vakarinė, rytinė ir kinietiškoji. Vakarinė Europoje, tik dalis rytinės prasikišo į šiaurės Europą, kinietiškoji, kaip iš vardo matyti, saugo Sibirą ir Mongoliją nuo... komunistinės Kinijos invazijos. Dėl milžiniško valstybės sienų ilgio, kinietiškoji geležinė uždanga neturi ištisinio spygliuotų vielų tvorų, bet saugojama skraidančiųjų pajėgų: malūnsparnių ir lėktuvų.

Vakarinė geležinė uždanga yra 2200 mylių ilgumo. Už tos uždangos įkalinti lenkai, Rytų vokiečiai, čekai, slovakai, vengrai, rumunai, bulgarai ir pabaltiečiai. Ši uždanga turi įvairių atsišakojimų. Tarp satelitų ji vadinama "mini geležinė

dalys ir pastatyta ant bėglių kraujais vilgintos žemės.

Rytinė geležinė uždanga nutyso per 3200 mylių, tik už 90 mylių būdama nuo Helsinkio. Uždanga guli per Norvegijos ir Suomijos pasienį, nueina per Arktikos dykynes...

Geležinė uždanga.

uždanga". Juk reikia atsiminti, kad tarp komunistinių satelitų irgi įsteigtos geležinės uždangos ir vengras neprasimuks į čekų žemę, o Rytų vokiečiai nepateks į Lenkiją. Tai vis griežtos kontrolės dalykai. Visur čia naktimis žiba prožektoriai, iš kontrolės bokštų sargybos žvalgo apylinkę.

Visur žvalgoma iš laisvės kraštų už nerealias paskolas gautais elektroniniais aparatais, kurie, kaip giriamasi, užaliarmuos sargybas ir vabalui per tą zoną ropojant. Itin žiaurus geležinės uždangos vaizdas Berlyne. Tai, vadinamoji "Berlyno gėdos siena". Ji yra Vakarinės geležinės uždangos

saugo speciali "Valstybės sienų saugumo milicija", kuri priklauso KGB, naikinančiai neklusnius komunistiniam režimui. Kas 25 mylios saugo 400 kareivių batalijonas, kurių tarpe veikia tarpusaviai šnipai ir provokatoriai. Pasienio sargybiniai visad vaikšto porom. Tai sekimo tobulybė. Kiekvienas čia atsakingas už kitą. Kiekvienas kito seklys ir šnipas.

Prie sienos prasideda 6-10 kilometrų pasienio zona. Čia gali būti kolūkių laukai. Juose dirba patikrinti žmonės, turį specialius identifikacijos dokumentus. Toje zonoje knibžda civiliai apsirengę šnipai.

Toliau į sieną, pasienio zoną praėjus, yra iki 300 pėdų pločio laukas-plotis, kuris nuolatos akėjamas, kad būtų galima susekti bėglio pėdsakus. Čia yra vielinė elektrifikuota tvora. Paliestas sukelia signalus sargybų bokštuose, kurie 30 pėdų aukščio, taip pastatyti, kad galėtų matyti visą plotą. Automatais ginkluotos sargybos, o naktį stiprūs prožektoriais, bemaž visą naktį, kur sukeltas aliarmas. Šūviai patenka į pavojaus tašką. Per tą zoną nutiesti takai

sargyboms praeiti ir motoriniams vežimams įvažiuoti ir nukautą auką išvežti. Čia laikomi ir šunys, kurie seka bėglius.

Paskui iškyla spygliuotų vielų, aštuonių pėdų aukščio tvora.

Už jos minų laukas, kur minos yra tankios ir ypatingos. Minos labai jautrios. Tos minos įtaisomos į medines dėžutes. Kada tokia mina sprogs, sproginas ne tik sunaikina auką, bet mediniai pašinai sminga į kūną. Jų negalima kūne surasti, nes ex-ray spinduliai tokių neatranda. Minas įveda, pakeičia ir išima politiniai kaliniai. Specialios tokių kalinių brigados atgabenamas minų instaliacijoms. Kas sužinos, kiek jų prie to darbo žūna?

Už minų lauko dviguba spygliuotų vielų tvora, taip tanki, kad ir kiškis neprasmuktų į kapitalistinį pasaulį.

Toliau eina gretimos valstybės siena.

Europoje "geležinė uždanga" eina nuo Juodosios jūros iki Ledyniuotojo vandenyno. Seniau Jungtinių Valstybių prezidentas Kennedy, o šiomis dienomis viceprezidentas Mondale, asmeniškai stebėjo Berlyno sieną, vieną iš geležinės uždangos įtaisų variantą ir stebėjosi, ir pasakė "istoriškų" sakinių. Žmonės tuo, aišku, patenkinti, bet tai buvo ir bus žodžiai, numesti pavėjui. Laisvųjų valstybių atstovai vis susėda su vergų valstybės atstovais, kaip dabar Belgrade, prie bendro pasitarimų stalo, tartis apie... žmogaus teises!

Sovietuose gyvas budelių kultas. Čekistinio budelio F. Dzeržinskio kultas pasiekė ir ok. Lietuvą. Mat šis budelis gyveno Vilniuje. Čia jam pastatė paminklą, plačiai apie tai rašė ir pavadinę jo vardu gatves. Taip ir pasienio milicija vadinama herojais. Jai paskirta speciali šventė. Apie tuos pasienio milicininkus, kurie iš bokštų šaudė į bėglius, duria aukas durtuvais arba pribagia "malonės" šūviu, rašo maloningai, dargi, poetai ok. Lietuvoje!

Nenuostabu, kad bėgliai į laisvę priversti imtis rizikingiausios iniciatyvos pasprukti laisvėn.

TOOLMAKERS

LATHE OPERATORS

JIG GRINDERS

SURFACE GRINDERS

In exchange for your services in these skilled occupations we offer career opportunities with: an excellent wage program, superior health, welfare and retirement benefits; liberal holiday and vacation programs and a modern airconditioned plant conveniently located at the East 72nd street exit off the Shoreway. Please call to arrange for a confidential interview.

DONALD SERAFIN

QUALITY MFG. CO.

DIV. OF TUBE FORM
SUBSIDIARY OF HEALTH-MOR
216-391-9828

(45-48)

CAPE COD

ŠEIMYBINĖ ŠVENTĖ

Lapkričio 5 d. gražioje p.p. Bliudnikų rezidencijoje Cape Cod atšventėme p. Ernesto Bliudniko 70 metų amžiaus sukaktį ir abiejų šeiminių Teofilos ir Ernesto vardines. E. Bliudnikas yra Cape Cod Apylinkės pirmininkas tai ir šiame subūvime dalyvavo beveik visi apylinkės nariai ir daug daug giminių ir draugų iš kitur.

Trumpu žodžiu M. Biliūnas paminėdamas kokia proga čia susirinkta, pasidžiaugė, kad E. Bliudnikas labai gražiai tvarko LB apylinkę, taip kaip sumaniai ir "nagingai" tvarko savo namus ir savo paties pastatytą modernią žuvų rūkyklą (kur pats gauda, paruošia ir rūko ungurius ir kt. žuvis). Visų vardu palinkėjo geriausios sveikatos ir sėkmės vadovauti bendruomenei dar ilgus metus ir pakvietė prie stiklo šampano sugiedoti Ilgiausių metų.

Po to įvyko puikus ir įvairus pasivaišinimas prie gausiai apkrautų stalų, žinoma neužmirštant ir savo pagautų ir išrūkytų ungurių bei kt. žuvų, surinktų grybų ir uogų. Po to maloni staigmena — programą išėjo atlikti marti Gina, kuri labai profesionaliai, grakščiai ir išpūdingai pašoko misticinį "Oriental Belly Dance", kas net visiems, neišskiriant net ir jau 80 metų peržengusiems, sujudino širdis ir smagiai nuteikė. Vėliau visiems prašant Gina pašoko dar vieną šokį taip pat labai išpūdingai ir grakščiai.

Visi reikė padėką p.p. Bliudnikams už gražų priėmimą ir Ginai už visų palinksminimą. Visi džiaugėsi, kad tokie subūvimai maloniai suartina tautiečius ir smagiai nuteikia jau rudens darganuotas dienas. (k)

Wanted at once
Journeymen
or

1st Class Skilled

PLASTIC INJECTION
MOLD MAKERS

Air conditioned plant. Growing company. Top wages benefits, and bonus plan.

APPLY OR CALL DENNIS DEAN

PLASTRONICS INC.

3111 Garden Brook

Dallas, Texas 75234

214-243-0611

COTTAGE PARENTS
NEEDED

Positions are open for a married couple to supervise a cottage of adolescent boys. These are full time positions for a couple with no dependents at home. Minimum starting salary, \$8,800 per year per couple. In addition to salary we provide room & board, 3 weeks vacation with pay, hospitalization & insurance coverage with a retirement program available. Applicants must be high school graduate. Contact in writing: DICK HORD, DIRECTOR OF CHILD CARE, PRESBYTERIAN CHILDRENS HOME,

P. O. Box 100,
Itasca, Texas 76055

OR CALL

817-687-2302

FROM DALLAS-FT. WORTH CALL

477-2292,

MON.-FRI., 9 A.M. TO 4 P.M.

(43-46)

PRANO ČEPĖNO

"NAUJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJS"
pirmas tomas — lietuvių tautos atgimimas iki
1914 m. — gaunamas parduotuvėse.

Baigiamas ruošti antrame tome — mūsų tautos istorija iki 1920-1922 m., trečiame — Lietuvos nepriklausomybės metai.

Istorijos pirmasis tomas — vertinga knyga kiekvienam lietuviui ir graži dovana švenčių bei kitomis progomis. Kietuose viršeliuose, 560 psl., kaina \$15.00. Užsisakyti leidėjo adresu:

J. URBELIS,

1649 NO. BROADWAY,

MELROSE PARK, ILL. 60160.

LOS ANGELES

SUTIKIMAS VEIKALO "DIDŽIOJI ILIUZIJA"

Veikalo "Didžioji Iliuzija" — marksizmas teorijoje ir tikrovėje", kurios autorius prof. dr. Vladas Juodeika staigiai mirė, knygos išleidimo vos sulaukęs, knygos sutikimas įvyks gruodžio 18 d. 12 val. Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje. Su knyga supažindins prof. Jonas Kuprionis, rašytojas Jurgis Gliuda ir dr. Grigas Valančius. Stasė Pautienė skaitys ištraukas iš knygos. Bus vaišės ir pabendravimas po oficialios dalies. Sutiktuves rengia komitetas, kuris talkino rinkti lėšų knygai išleisti.

"Didžioji Iliuzija" yra efektinga priemonė marksizmo klaidinimams ir propagandinei klatai atremti. Dr. Vladas Juodeika, radikalai analizuodamas marksizmą, sugriaua jo mitą ir rodo jį tokį, koks jis yra tikrovėje: prieš žmoniją atakingumo neturinti ir neapiekanti paremti utopija.

Knygą lengvai galima užsakyti šiuo adresu: Book Fund, 1284 E. Live Oak Drive, Anaheim, Ca. 92805, pasiuntus \$15.50. Fonda tvarko komiteto išdininkė Alfa Pažiūrienė. (j)

ATGAIVINTAS SPORTO KLUBAS

Spalio 16 d. A. Šeko iniciatyva, buvo atgaivintas jau anksčiau veikęs Los Angeles lietuvių sporto klubas "Banga". Išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: A. Šėkas — pirmininkas, V. Butkutė — sekretorė, G. Dovydaitytė — išdininkė, V. Mikalauskas — sekcijų koordinatorius, E. Dovydaitytė ir R. Mulokas — nariai ypatingiems reikalams, V. Irlikienė ir R. Dabšys ryšininkai su visuomene ir spauda, D. Raulinaitis — revizijos komisijos pirmininkas.

Sporto klubas apima beveik visas sporto šakas: futbolą, krepšinį, tinklinį, lauko ir stalo tenisą, lengvąją atletiką, slidinėjimą, racquetball, vandens sportus ir šachmatus.

Šiuo metu aktyviausiai reiškiasi ir rungtynėse dalyvauja krepšininkai ir tinklininkai. Krepšininkai yra įstoję į St. Monikos krepšinio lygą, dėka A. Markevičiaus, kuris savo stambia

auka įstojimą padarė galimu, ir iš 4 rungtynių laimėjo 3. Moterys tinklininkės laimėjo 2 vietą iš 8 komandų, pavergtų tautų turnyre.

Šiuo metu sportininkai intensyviai ruošiasi dalyvauti Pasaulio Lietuvių Sportinėse žaidynėse Toronte ir taip pat priėmimui lietuvių sportininkų iš Australijos, kurie pakeliui į Torontą, sustos Los Angeles mieste ir praleis keletą dienų.

Naujai atgaivintam klubui netrūksta energijos ir ryžto, trūksta tik lėšų visiems užsimojimams įvykdyti. Klubas kreipiasi į sportą mėgstančius ir prijauniančius prisidėti finansiniai ir tuo įgalinti klubą aktyviai reikštis sportinėje plotmėje. Taip pat klubas kviečia visus sporto mėgėjus, aktyvius ir neaktyvius įsijungti į sportininkų šeimą. Numatoma daug įvairių išvykų į gamtą su visais šeimos nariais, taip kad visi turės progos pasidžiaugti išvykomis. Norintieji klubą paremti materialiai ar norintieji įsijungti į sportinę šeimą susisiekit su: A. Šėku — 1-714-962-4241. R. Muloku 368-2032, V. Irlikienė — 660-8671. V. Irl.

MACHINIST

ENGINE LATHE OPERATOR

We are in need of an experienced engine lathe operator to set up and operator who has all the necessary tools. Good hourly rate, plus fringe benefits. Please call for an appointment, 216-795-8200.

VICTOREEN INSTRUMENT DIV. SHELLER-GLOBE CORP.

10101 Woodland Ave.
Cleveland, Ohio 44104

An Equal Opportunity Employer M/F (45-47)

TOOL MAKERS DIE REPAIR

PERMANENT FIRST AND SECOND SHIFT POSITIONS Available to build and repair die cast, dies, trim dies, and stamping dies. Excellent wages and benefits with overtime.

HALEX CO.

23901 Aurora Road
Cleveland, Ohio 44146

An Equal Opportunity Employer (45-49)

WANTED INJECTION MOLDING FOREMAN Minimum 5 years supervisory experience, and capable running midnight shift and supervising help. Salary commensurate with experience and ability. All fringe benefits. LIBRALTER PLASTICS 244492 Indoplex Circle Farmington Hills, Mich. 48018 313-478-4900 (40-44)

DATE PROCESSING PROGRAMMER

South county automatic controls manufacturing company has immediate opening for an individual who has 3 to 4 years experience making computer checks, debugging computer programs, logic flow, design and coding programs for use in electronics data processing equipment. Excellent working conditions and fringe benefits. Salary commensurate with ability. For personal consideration write or call — Employment Manager 7:30 to 4:30 daily.

WHITE-RODGERS DIVISION EMERSON ELECTRIC CO.

9797 Reavis Road, Affton, Mo. 63123
314-577-1403

An Equal Opportunity Employer (46-2)

Voras, Mirties angelas ir medžiotojas Simonas

Šio rašinio pavadinimas nėra skirtas sensacingos novelės siužetui, bet žiauriausios realybės faktams.

"Voras" (vokiškai: Die Spinne) yra slapta, iki šiol veikianti organizacija, kuri parūpina apsaugą buvusiems nacių šulams, transportą į priebėgas už Atlanto. Paprastai jie bėgo į Lotynų Amerikos kraštus. Ten jie įsikurdavo, keitė vardus ir pavardes. Daugeliui nacių ilgai išsislapstvi. Galvojama, kad daug jų gyvena Argentinoje ir Paragvajuje. Po karo saugioji Ispanija, dabar sudemokratėjusi, buvo jų tramplinas šuoliui į Lotynų Ameriką. Die Spinne yra nacių šulų tarpusavės pagalbos organizacija.

Mirties angelas yra vokiečių gydytojas Josef Mengele, kuris būdamas nacių SS pareigūnas, asmeniškai nusiuntė į gazo kameras minias Auschwitz - Birkenau koncentracijos lagerio imtinių. Toje naikinimo stovykloje žuvo apie pustrėčio milijono žydų. J. Mengele sutikdavo kiekvieną į naikinimo stovyklą atvežama nelaimingųjų transportą. Iš atvežtųjų jis atrinkdavo aukų "eksperimentams". Atvežtuosius jis skyrė savo lazdelės nurodymais į dvi grupes. Kurie pateko į kairę, buvo varomi į gazo kameras. Kurie pateko į dešinę — skirti "moksliešiams" Mengelės tyrimams. Vieni jų buvo žudomi badu, stebint, kaip žmogus reaguoja į badą. Kitiems nedavė vandens. Tai irgi buvo "mokslieškas eksperimentas". Skiepijo įvairių ligų bacilas. Įvairiais nuodais ir graužiančiomis medžiagomis, išvirkšdami tai į vaikų akis, bandė keisti kankinamųjų vaikų akių spalvą.

Po J. Mengelės "eksperimentų" gyvųjų liudytojų, aišku, nelikdavo.

Josef Mengelė buvo vadinamas "Mirties angelu", nors tinkamiausias jam pavadinimas tikėtų — žiauriausias budelis.

Simonas Medžiotojas yra buvęs Mauthausen naikinimo stovyklos imtinys Simonas Wiesenthalis, dabar sulaukęs, po kelių širdies atakų, 68 metų amžiaus. Nesunaikintas gazo kameroje, Simonas Medžiotojas skyrė savo gyvenimą nacistinių budelių paieškams. Tokių jis atrado per vienuolika šimtų. Tenka galvoti kad ir visame pasaulyje nuskambėjęs Eichmano atradimas, sugavimas ir deportavimas į Izraelio teisumą, yra Wiesenthelio nuopelnas.

Kaip kurių žvalgybų talka ir finansinis pajėgumas įgalino Simoną Medžiotoją veikti plačiai, turėti agentų,

prieiti prie archyvų. Vienok jau 20 metų medžiojamas Josef Mengele vis dar nesugautas. Žinios rodo, kad dar apie 1949 metus Mengele gyvenęs Vakarų Vokietijoje. 1959 metais jis jau Paragvajuje. Kilęs iš turtingos šeimos, kuri ir dabar turi įmones Vakarų Vokietijoje, tas Mirties angelas savo kapitalo ir Die Spinne organizacijos dėka, Paragvajuje veda turtuolio gyvenimą. Jį visad saugoja keturi asmens sargai. "Time" magazine netgi tvirtina, kad ir Paragvajuje Mengelė tęsia savo "mokslieškus eksperimentus", taikydamas juos Ache indėnams, kurie gyvena Chaco rajono džiunglėse!...

Žydų dokumentacijos centras (Simono Wiesenthelio vadovaujama įstaiga), kuris taip išplėtęs savo paieškų voratinklį prie nacių nusikaltėlių slėpimo voratinklį (Die Spinne), pastaruoju laiku sulaukė finansinių sunkumų. Subankrutavo Vienos bankas, kur Simonas Wiesenthalis laikė savo organizacijos fondus. Be to, gili nesantaika sutrukdė darbą. Abu nacių naikinimo lagerių imtiniai — Simonas Wiesenthalis ir Austrijos kancleris Bruno Kreisky — suėjo konfliktą.

"Du seni žydai kovoja tarpusavy", suaimanavo Simonas medžiotojas, "esėsininkai juokiasi."

Tenka tik didžiai apgalvestauti, kad lietuvių išeivija nesukūrė panašios organizacijos, kuri ieškotų sovietų ir nacių nusikaltėlių prieš lietuvius. (rd)

TOOLMAKER or MILLING OPERATOR minimum 10 yrs. experience. 1st Class LATHE or HARDING OPERATOR for small company in Stamford. Must be able to do prototype and short runs without supervision. Excellent working conditions. We pay for your skill with above top wages. Please call (203) 324-7578 after 3 p.m. (46-48)

FOREMAN WELDING

Immediate opening for individual experienced supervising welders. The job entails the following: Seam welding, spot welding, mig and tig welding on light gauge sheet metal.

If interested, call for appointment

DENNIS O'FALLON
314-381-9850

KISCO CO., INC.
6300 ST. LOUIS AVE.
ST. LOUIS, MO. 63121

An Equal Opportunity Employer (44-47)

TOOL ROOM MACHINIST

Need individual with background in tool and die repair. Openings are permanent positions with a liberal fringe benefit package.

If interested, call for appointment

DENNIS O'FALLON
314-381-9850

KISCO CO., INC.
6300 ST. LOUIS AVE.
ST. LOUIS, MO. 63121

An Equal Opportunity Employer (44-47)

TOOLMAKERS GRINDER HANDS MILL HANDS LATHE HANDS

TOP RATES, FULL BENEFITS.
58 HOUR WEEK PLUS.
CONTACT DAN ZINC.

313-544-8181

INSPECTION ENGINEERING & EQUIPMENT INC.

1300 Batavia
Royal Oak, Mich. 48077

(40-46)

Wanted Journeymen OR

1st Class Skilled

MACHINISTS

The Metrol Corporation has openings for good all around machinists to do job shop work. Must be able to operate engine and turret lathes, bulldard. Must have 3 years experience.

Apply or call
LOU BECK or H. V. SMITH at
713-692-5976

METROL CORPORATION

4845 Yale

Houston, Texas 77018

(42-45)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP for progressive 56 bed acute care J.C.A.H. accredited hospitals needs Chief Medical Technologist seeking a dynamic individual to head laboratory. Salary commensurate with experience ability. Also

Registered Nurses —

General Duty

3-11 & 11-7 Shift. Good starting salary plus shift differential. Excellent fringe benefits. Apply call or write to: ADMINISTRATOR

Franklin Parish Hospital

P. O. BOX 392

WINNSBORO, LA. 71295

318-435-9411

(28-45)

JOURNEYMAN

TOOL & DIE MAKERS

Fast growing industry in Fort Custer Industrial Park is in need of journeyman. TOOL & DIE MAKERS. Experienced in DIE BUILDING preferred. Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Pleasant working atmosphere and liberal fringe benefits. Apply:

KEIPER USA INC.

5600 W. Dickman Rd.

Battle Creek, Mich. 49015

An Equal Opportunity Employer (37-50)

Wanted Journeymen

or

1st Class Skilled

MOLD MAKERS

BORING MILL OPERATORS

DUPPLICATOR OPERATORS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.

Also

DEEP HOLE DRILL OPR.

Second shift only. Long program. Overtime. All fringe benefits. Too pay.

YALE MOLD & ENGRAVING

COMPANY

24501 HALLWOOD

FARMINGTON, MICH. 48024

313-477-0300

(43-47)

TOOLING DRATSMAN

IMMEDIATE POSITION AVAILABLE FOR AN INDIVIDUAL WITH EXPERIENCE IN DRAFTING. MUST BE KNOWLEDGE ABLE WITH THE DESIGN IN OPERATION OF TOOLING. IF INTERESTED CALL FOR APPOINTMENT

DENNIS O'FALLON

314-381-9850

KISCO CO., INC.

6300 ST. LOUIS AVE.

ST. LOUIS, MO. 63121

An Equal Opportunity Employer (44-47)

ENGINEER INDUSTRIAL

IMMEDIATE POSITION AVAILABLE FOR AN INDIVIDUAL WITH EXPERIENCE IN INDUSTRIAL ENGINEERING EXPERIENCE. MUST INCLUDE PLANT LAYOUT ROUTE SHEETS AND BILL OF MATERIAL PREPARATION. IF INTEREST CALL FOR APPOINTMENT

DENNIS O'FALLON

314-381-9850

KISCO CO., INC.

6300 ST. LOUIS AVE.

ST. LOUIS, MO. 63121

An Equal Opportunity Employer (44-47)

PRESSROOM SUPERVISORS

MAINTENANCE SUPERVISORS

We are a large automotive supplier and need qualified line managers. Our benefits are substantial and we are located in the S. W. Detroit area. Submit resume in confidence or call for appointment.

DEMCO

411 S. Fort St., Detroit, Mich. 48217

313-842-8800

An Equal Opportunity Employer M/F (43-46)

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Teigiami ir neigiami studentų suvažiavimo atgarsiai...

Tradicinis Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas šiais metais buvo suorganizuotas Clevelande. Algis Nagevičius ir Romas Pliodžinskas, talkininkaujami Rimo Aukštuolio, Pauliaus Alšėno ir Algio Rukšėno, ėmėsi tos didžios atsakomybės.

Clevelando naujo Bond Court viešbučio koridoriuose, elevatoriuose ir vestibulyje girdėjosi lietuviški pašnekėsiai, į a u n a t viškas, studentiškas juokas ir taip jaunimui charakteringas triukšmas. Pavarčius dalyvių sąrašus, buvo įdomu patirti, kad lietuviškas akademinis jaunimas į šį suvažiavimą suplaukė iš įvairių tolimų JAV ir Kanados vietovių, net iš saulėtos Floridos, Missouri, New Yorko ir kitur. Gausiai buvo atstovaujami ir Kanados studentai. Jau penktadienį pradėjus programą, su turininga ir įdomia Liudo Sagio paskaita apie lietuvių tautinius šokus, Algio Brazinsko kalba apie savo pergyvenimus, atrodė, kad mūsų akademinis jaunimas susirinko pabendrauti, lietuviškos tapatybės ir bendrų idealų, vienijamas. Savaimė suprantama, kad programoje ir svarbią vietą užėmė tarpusavio pažinčių atnaujinimas, naujų pažinčių užmezgimas ir malonus bendro laisvalaikio praleidimas savo amžiaus jaunimo tarpe.

Šeštadienio popietė sutraukė geroką dalyvių skaičių į politinio pobūdžio programą, kurios svečių buvo Valstybės Departamento atstovas Derryl N. Johnson.

Derryl N. Johnson, karjeros diplomatas, nuo 1962 metų, įvairiose pareigose tarnavęs Hong Konge, Taiwan, Indijoje, tris metus Amerikos Ambasadoje Maskvoje, lankęsis komunistinėje Kinijoje, išmokęs kinų ir rusų kalbas, šiuo metu einantis Jugoslavijos reikalams valdininko pareigas Washingtone, buvo įdomus ir gyvas kalbėtojas. Diskusijoms duoti eiga, suvažiavimo rengėjai, šalia D. Johnsono, į forumą pakvietė Rimą Aukštuolį, Raimundą Kudukį, atstovaujantį JAV Lietuvių Benruomenę, Aureliją Balašaitienę Dirvos atstovę, Algį Rukšėną, ALT atstovą ir programos moderatorių, Josephą Wagnerį, Clevelando Plain Dealerio reporterį ir Eriks Ievinš, latvių bendruomenės atstovą.

Savo kalboje Derryl N. Johnson išdėstė gan originalią rusų imperijos raidos analizę, ją pristatydamas kaip tos pačios senosios Rusijos imperijos tąsą, tik kitose formoje ir su kitu pavadinimu. Po revoliucijos griuvėsių ji buvusi atkurta su tais pačiais imperialistiniais siekiais, tik skelbiant "visos žmonijos gerovės" utopiją, kuri turinti būti priimta visų jų pačių "labui". Tie, kuriems toji utopija nebuvo priimtina, turėjo žūti. Anot jo žodžių, retai kuris kreipia dėmesio į žemėlapi, kad suprastų Rusijos imperijos gigantišką dydį, kai tuo tarpu joje virš 50% gyventojų nėra rusų tautybės. Dabartinė Rusijos valdžia oficialiai pritarianti tautinės tapatybės palaikymui, tačiau visa tai esą tokioje nepaprastoje centrinės vyriausybės kontrolėje, kad tas jautrusis balansas tarp nominalinio savarankiškumo ir išiliejimo į bendrą respubliką "katilą" nuolat kelia komplikotas problemas. Besilankydamas privačiai Vilniuje su savo tarnybos kolega lietuvių kilmės ambasados tarnautoju, D. Johnsonas pastebėjo, kad lietuviai stipriau negu kitos tautybės, yra išlaikę savo tautinį koloritą ir savytumą, kas ypatingai pastebima naujausioje Vilniaus architektūroje. Nauji butų projektai savo stiliumi ir aukščiu nepanėši į Maskvą ir kitiems Rusijos didmiesčiams charakteringą aukštų, gramėzdžių pastatų chaosą. Dailiai, skoningai išrikiuoti naujos statybos projektai derinasi su Vilniaus individualiu charakteriu, nėra aukštos, nestilingos dėžės, ir yra apsupti gražiai prižiūrimais žaliais sklypeliais. Pačių rusų visuomenėje jis randa labai didelį gentkarčių plyšį tarp jaunosios kartos ir tos, kuri

išgyveno 60 milijonų išsūdydymą, partijos "valymus", antrąjį Pasaulinį karą. Patys jauniausieji yra ištroškę Vakarų kultūros, ją, kur gali, imituoja, pradedant taip partijos smerkiama "džynsų mada, baigiant modernia "rock" muzika. Kas svarbiausia, kad paskutiniuoju metu ir pati valdžia tam nebeprotuoja, nepajėgdama atlaikyti jaunosios kartos reikalavimo, kad paliktų jų skonį ramybėje. Aukštų valdininkų vaikai, turėdami pakankamai pinigų, yra pirmieji Vakarų madų sekėjai. Jaunieji intelektualai laiko save europiečiais, ignoruodami ir patį geografinį faktą, kad didelė Rusijos dalis vis tik esanti Azijoje. Pasipriešinimo ir aiškaus antagonizmo vis tik nėra, nes, praktiškai tarant tylėjimas esanti palyginti nedidelė kaina už galėjamą naudotis Vakarų stiliaus privilegijomis. "Kančios stoka naikina norą opozicijai", sako kalbėtojas, realiai žiūrėdamas į dabartinę Rusiją.

JAV turinčios tik keletą ribotų pasirinkimų santykiuose su Rusija: su ja eiti į kovą, ją ignoruoti arba, pažvelgus realybei į akis, bendrauti, naudojant "morkos ir lazdos" metodus. Karininkas konfliktas pavojingas abiem pusėm.

Pabaltijo Valstybių atžvilgiu JAV politika tęsia nepripažinimo taktiką, ir tos taktikos nežadanti keisti.

Tiek forumo nariai, tiek suvažiavimo dalyviai teikė kalbėtojui eilę gerai suformuluotų klausimų, į kuriuos D. Johnson atsakė išsamiai, tačiau iš esmės niekur nenukrypdamas nuo iki šiol visiems plačiai žinomų valstybės departamento rėmų, tik gal sugebėdamas detaliau kai ką paaiškinti, giliau motyvuodamas. Į Eriko Ievinš ilgoką pasisakymą Amerikos įtakos sferose siaurėjimo klausimu, D. Johnsonas atsakė, kad toks pesimistiškas požiūris esąs taip pat paveiktas asmeniškų išieities taško, vykusiai nurodydamas Sovietų nesėkmės pavyzdžius. Mūsų jaunimas rodė tuo pranešimu didelį susidomėjimą, o vienas iš pačių jauniausių dalyvių, neseniai išgyvenęs penkių dienų lankymosi Lietuvoje slegiančią odisė-

ją, labai ryškiai pailiustravo mūsų čia gimusio ir augančio jaunimo gilų jausmą savo tėvų žemei ir jos problemoms.

Į užklausimą, kokių priemonių reiktų ieškoti, kad lietuviai, mirštant mūsų senosios diplomatijos atstovams, vistiek turėtų nors vieną naujai akredituotą diplomata, kaip simbolinį nepripažinimo politikos įrodymą, D. Johnsonas atsakė, kad tai esą galima padaryti, įrodžius legalią paskutinės laisvos vyriausybės tąsą ir asmenį, kuris teisiniai tą tąsą atstovauja... Ar vistiek neturėtų mūsų veiksniai bandyti ieškoti būdų ir priemonių, pamiršus senas nesantaikas, mūsų bendros ateities labui šia kryptimi ieškoti galimybių...

Oficialiai daliai pasibaigus, įdomųjį svečių apsupo gausus jaunimo būrys, neturėjęs progos gauti balso diskusijų metu.

Po to sekė Studentų Sąjungos darbo posėdis, kurio metu buvo nutarta sekančiais metais suvažiavimą organizuoti Detroite, tam tikslui išrenkant organizacinę komisiją, į kurią išrinkti šie asmenys: Romas Rudis, organizatorius (Detroitas), Marijus Neris (Chicaga), Vytas Žagarskas ir dr. V. Stankus — garbės teismas (Clevelandas), Ramunė Stravinskaitė (Torontas) — kontrolės komisija.

Vakare didžiojoje pokylių salėje įvyko banketas, kuriame dalyvavo suvažiavimo svečiai. Tiek rengėjai, tiek forumo dalyviai labai apgailestauja, kad šis suvažiavimas, į kurio programą buvo kviečiama visa visuomenė, neturėjo jokio atgarsio vyresniųjų tarpe... O mes taip dažnai deklamuojame reikalą bendrauti su jaunimu... Tik mūsų ten nėra, kur esame iš tikro reikalingi.

Suvažiavimui pasibaigus, norėdama sužinoti rengėjų išvadą, pasikalbėjau su Romu Pliodžinsku ir Rimu Aukštuoliu. Rimas Aukštuolis suvažiavimu patenkintas ir optimistiškai žiūri į Lietuvių Studentų Sąjungos ateitį, nors pastebi, kad dėl visiškai natūraliu priežasčių, tam tikrais metais, sumažėjus gimimų skaičiui, šiuo tarpu jaučiasi aktyvių narių sumažėjimas,

tačiau ateinančių metų bėgyje narių skaičius vėl padidėsias.

Mano pokalbis su Romu Pliodžinsku mane nuteikė gaudžiai. Tikiuosi, kad šias eilutes skaitys visi tėvai, ypatingai iš tolimųjų miestų, kurių jaunimas į šį suvažiavimą buvo išleistas su geriausiais linkėjimais ir gražiomis viltimis. Šeštadienį po vidurnakčio maža saulėlė suvažiavimo dalyvių pasiūlė taip skandalingai, kad jų lankymasis Clevelande dar ilgam laikui pasitar-naus lietuvių vardo pažeminimui. Šašoningai sužaloję trijų elevatorių saugiklius, paliko sausakimšą viešbutį tik su vienu veikiančiu elevatoriumi nuo keturiolikto aukšto, kai apie 500 asmenų rengėsi išvykti. Kambariuose apgadinę sienų popierių, nuorūkomis apdeginę patalus, sienas, net lempų abazūrus nuplėšę ir nugabenę į kitus aukštus, pakėlę neįmanomą triukšmą privertė viešbučio vadovybę kvieisti policiją. Jaunieji rengėjai, su palaužtu entuziazmu ir liūdnu nuotaika, dar ne pilnai žinotų nemalonumų teises ir finansines pasekas. Reikia tikėtis, kad atsakingieji tėvai bent medžiaginiai pasijus atsakomą už savo vaikų neleistiną vandališką elgesį. "Studentai visada linksni ir triukšmauja", sako Romas Pliodžinskas, penkių suvažiavimų dalyvis. "Tačiau tokio dalyko aš nesu matęs. 98% visų dalyvių elgėsi pavyzdžingai, o toji maža saulėlė, atvykusi iš kito krašto, išaugusi be pagarbos bet kam, žemina mūsų vardą ir griauja visa tai, ką mes statome". Viešbučio vadovybė mūsų jaunimui nepagailėjo aštrių epitetų.

Ir taip pasibaigė studentų suvažiavimas. Nežinia, ar džiaugtis, ar liūdėti. Ar kaltas mūsų jaunimas? Ar kalti tėvai? Tačiau tai jau ne pirmas kartas, kad mūsų jaunimo maža, bet triukšminga dalis, savo elgesiu niekam nedaro garbės, o neša žalą, pasipiktinimą ir palieka liūdnas savo nepažaboto elgesio pasekas. Nesmerkime jaunimo, bet tėvai — panagrinėkime elgesį vaikų, kai jie nėra mūsų akivaizdoje... kol dar ne vėlu.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSTIKINSITE.

ŠALFAS – PLB padalinys

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fzinio Auklėjimo Sporto Sąjungos atstovų suvažiavimas šių metų spalio 15-16 d. Clevelande, išklaušęs sąjungos pirmininko Pr. Bernecko pranešimą, nutarė įsijungti į PLB sąrangą kaip savistovus vienetą su sprendžiamuoju balsu vykdomuose organuose. Nutarimas priimtas, beveik, be diskusijų. Taip užverstas istorijos lapas 25 metus gražiai ir nepriklausomai veikusios mūsų sporto sąjungos "ŠALFAS". Ateitis parodys kokią sėkmingą bus sporto sąjungos veikla esant PLB padaliniui.

Kaip jau žinoma, 1978 metais birželio mėn. pabaigoje ir liepos pradžioje Toronte, Kanadoje yra ruošiamos Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynės. Tuo pačiu laiku ten pat bus ir PLB Seimas ir dainų šventė. ŠALFAS S-gos centro valdybai pasiūlius, kad sporto žaidynės būtų derinamos kartu su kitais renginiais, Kanados LB ir PLB pirmininkai tam pritarė ir visus tris renginius nutarė pavadinti "Pasaulio Lietuvių Dienos". Šiam, didelio masto, parengimui sudarytas plačios apimties organizacinis komitetas, į kurį įėjo: PLB atstovas, PLB Seimo organizacinio komiteto atstovai, Dainų šventės ir Sporto žaidynių organiza-

ŠALFAS pirm. Pranas Berneckas suvažiavime Clevelande daro pranešimą.

J. Urbono nuotr.

cinio komitetų atstovai, Pasaulio Lietuvių jaunimo organizacijos atstovai ir Kanados LB krašto valdybos atstovai. Šis organizacinis komitetas yra atsakingas tiesioginiai PLB valdybai.

PLB valdybos pavedimu, Pasaulio Lietuvių Dienas ruošia Kanados LB krašto valdyba, JAV LB krašto valdyba ir ŠALFAS S-gos centro valdyba. PLB dienų lėšos bus telkiamos bendrai, k. t. aukos, pašalpos, bendrų renginių — šokių ir banketo pajamos. Atskiri renginiai gali turėti ir savo kasas.

Sportinių žaidynių samata numatyta apie \$70,000, žaidynių organizacijos komitetas išpareigojo surinkti \$17,000. Trūkstantį sumą turėtų padengti iš bendros kasos. Finansų komisija sudaroma: iš PLB, KLB, JAV LB ir renginių organizacijų komitetų atstovų. Kontrolės komisija sudaroma iš PLB Seimo, PL Sporto žaidynių ir Dainų šventės atstovų. Jie veikia nepriklausomai nuo organizacinių komitetų. PLD apyskaitą tvirtina PLB valdyba.

ŠALFAS S-gos atstovų suvažiavimas išsamiai išdiskutavo PL varžytinių sporto žaidynių atskirom sporto šakom klausimus. Suvažiavimo nutarimais turės sąjungos sporto valdyba ir sporto žaidynių varžybinis komitetas, kuriam vadovauja A. Klimas.

Iki šiol į PL sporto žaidynes yra pasižadėję atvykti Australijos ir Kolumbijos sportininkai. Laukiama ir iš kitų kraštų. Girdėti, kad okupuotoje Lietuvoje yra nemažas susidomėjimas šiom PL sporto žaidynėmis.

Sėkmingam PLB sporto žaidynių pravedimui daug pastangų deda ŠALFAS Centro valdyba, kurią sudaro: Pr. Berneckas — pirm., M. Leknickas — vicepirm., St. Dargis — sekr., J. Nešukaitis — išd. ir A. Bancelis — spaudos reikalams.

Centro valdyba sporto aktualijom nagrinėti, laikas nuo laiko, išleidžia biuletinį "ŽODIS" iš kurio (Nr. 2) pasinaudojau informacijom apie Pasaulio Lietuvių Dienų ruošimą.

K. Karalis

• Rašytoja Nijolė Jankutė lapkričio 12 d. aplankė mus šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje. Mūsų klase su ja kalbėjo apie jos sukurta veikala "Kūlgrindą". Tai pasaka apie laumę Gilandą, kuri įsimylėjo Andrių, kuris buvo susižiedavęs su Elyte. Pabaigoje Gilanda patiria, kad meilės negali nupirkti ar burtais įgyti.

Rašytoja daug pasakojo ir mus klausinėjo, bet mes tik retkarčiais išdrisome prabilti. Kitose klasėse ji pasirašinėjo knygoje ir su mokiniais kalbėjo apie jų skaitytas knygas.

Vakare daugelis mokinių nuvyko į "Kūlgrindos" spektaklį. Atrodo, kad "Kūlgrinda" mums visiems labai patiko.

Sigutė Bankaitytė

FOREMAN FABRICATION

Individual must have extensive background supervising fabrication machine operators. Must have thorough working knowledge of the set-up and operation of punch presses, brake presses, and shears.

If interested, call for appointment.

DENNIS O'FALLON

314-381-9850

KISCO CO., INC.

6300 ST. LOUIS AVE.

ST. LOUIS, MO. 63121

An Equal Opportunity Employer (44-47)

FLORIDA

KUČIOS IR NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS FLORIDOJE

Auksinio Kranto-Pompano Beach LB apyl. valdyba šiais metais ruošia lietuviškas kūčias su 12 valgių patiekalais ir Naujų Metų sutikimą.

Lietuviškos kūčios ruošiamos Chamber of Commerce erdvioje salėje 1601 E. Hillsboro Blvd., Deerfield Beach, Fla. Naujų Metų sutikimas ruošiamas Fort Lauderdale Inn restorane 5727 N. Federal Hwy, Fort Lauderdale, Fla. Naujų Metų sutikimas bus su programa, vakariene su šampanu ir šokiai.

Bendruomenės valdyba nuoširdžiai kviečia visus lietuvius su svečiais ir pažįstamais atsilankyti į ruošiamas lietuviškas kūčias ir į Naujų Metų sutikimą ir praleisti malonų laiką, lietuviškoje draugiškoje nuotakoje. Apie dalyvavimą prašome iš anksto pranešti ir registruotis pas valdybos narius: Nijolę Zutauiene, telef. (305) 566-5270 arba Genę Petrauskienę (305) 943-3700 ir Oną Liutermozienę (305) 942-8091.

PALM BEACH LIETUVIAI RUOŠIASI KUČIOMS

Palm Beach lietuvių bažnytinis komitetas ir šiais metais rengia bendras Kūčias, gruodžio 24 d. 7:30 v. v. Juno Beach Metodistų parapijos salėje. Kūčių vakariene bus paruošta iš tradicinių lietuviškų valgių.

Komitetas maloniai prašo visus lietuvius dalyvauti šiose bendrose Kūčiose. Norintieji dalyvauti prašomi iš anksto užsiregistruoti pas komiteto pirm. V. Biliūną telef. (305) 622-4835.

Iš pernai rengtų Kūčių gauto pelno komitetas paskyrė po 10 dol. šiai mūsų spudai: Dirvai, Draugui ir Tėviškės žiburiams. Šv. Povilo parapijos statomai bažnyčiai komitetas paskyrė 150 dol. Šiai parapijai priklausau dauguma čia gyvenančių lietuvių. Ir šiuo metu šios parapijos laikinoje bažnyčioje vyksta lietuviš-

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

kos pamaldos. Kad užsitikrinus šią teisę ir būsimoje bažnyčioje bei salėje, komitetas, norėdamas būti fondatorių su 1000 dol. eilėje, gavo aukų iš šių lietuvių: po 100 dol. A. V. Biliūnai, J. M. Jokūbaičiai, E. P. Mikšiai, A. S. Pažeros, A. V. Tomkai, 50 dol. M. S. Slabokai, 40 dol. A. S. Štarai, po 25 dol. M. V. Gincai, J. O. Juozaičiai, Palm Beach lietuvių klubas, A. J. Šalcauskai, A. A. Stepanauskai, po 20 dol. S. Balčiūnas, J. J. Daugėlos, 15 dol. I. J. Kapčiai, po 10 dol. P. Baniene, A. J. Jokūbauskai, V. Mickus, V. Mozoliauskas, B. B. Oniūnai, A. L. Petrikonai, A. A. Pilipavičiai, R. Zotovienė.

Parapijos klebonas kun. C. Sullivan, priimdamas šią 1000 dol. auką, pareiškė, kad lietuvių pamaldos bus leidžiamos turėti ir naujoje bažnyčioje, kad lietuvių vardas bus įrašytas fondatorių lentoje ir kad lietuvių vardu bažnyčioje būsimi pastatyta švento vandens krapykla. Pats klebonas, prisijusdamas pakvitavimus, visiems padėkojo.

E. Mikšienė

HILLHANDS and

LATHE OPERATORS

FISH, HUNT, SKI AND CAMP

ON YOUR LONG WEEKEND

With MINIMUM of 5 years experience may qualify. Must be able to work with little supervision due to flexible work schedule and hours. 40-58 hour week and 4 or 5 day work option. TOP RATES AND FRINGE BENEFITS. Minimum number of openings. Apply weekdays 7 a.m. — 4 p.m.

RADCON INDUSTRIES

29811 W. 8 Mile
Livonia, Mich. 48152

PRODUCTION FOREMAN

WE HAVE AN IMMEDIATE OPPORTUNITY AVAILABLE FOR EXPERIENCED MOBILE HOME FOREMAN AT OUR NAVASOTA DIVISION. APPLICANT SHOULD HAVE PREVIOUS, SUPERVISORY/MANUFACTURING EXPERIENCE IN THE MOBILE HOME INDUSTRY. EXCELLENT STARTING SALARY AND COMPANY PAID BENEFITS. INTERESTED CANDIDATES SHOULD CALL OR SEND RESUME TO:

CHARLES K. HORNER
GENERAL MANAGER

SCHULT HOMES CORP.

P. O. Box 571
Navasota, Texas 77868
(713) 825-7501

An Equal Opportunity Employer

(42-1)

KALĖDINIAI DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

KALĖDINIS 1977.

Vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė; 2 m. vilnonės medžiagos suknelė; 2,75 m. crimpleno medžiagos moteriškai eilutei; 1 moteriškas arba vyriškas puikus nertinis; 2 poros vyriškų arba moteriškų storų nailono kojinių; 1 sv. šokoladinių saldainių dėžė; 40 anglišių cigarečių ir 3 m. vilnonės eilutei medžiagos su įaudimu "All wool made in England".

Kaina su įskačiuotu maitu ir visomis persiuntimo išlaidomis \$180.00.

Į šį siuntinį dar galima dadėti prekių 8 svarų svorio. Gali būti 4 m. medžiagos, 2,75 m. dirbtinio minko kailis arba kitokios prekės. Žemiau siūlome keletą populiariesnių dovanų. Visos kainos yra jau su įskačiuotu maitu.

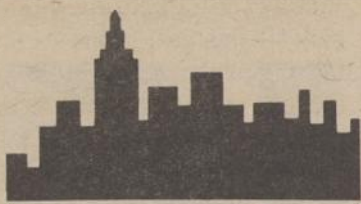
Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui	\$80.00
Jeans "Wrangler", vyriškos arba moteriškos	\$40.00
Nertinis, vyriškas arba moteriškas	\$27.00
Geresnis nertinis	\$32.00
Nailono kojines, vyriškos arba moteriškos	\$ 3.00
Tights	\$ 3.50
Vilnonė medžiaga suknelė	\$24.00
Crimpleno medžiaga suknelė	\$18.00
Crimpleno medžiaga moteriškam kostiumėliui	\$30.00
Nailono apatinis	\$10.00
Nailono marškiniai	\$11.00
Geresni marškiniai	\$15.00
Vilnonė skarelė	\$11.00
Lietsargis telescopic	\$12.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei	\$50.00
Geresnės rūšies medžiaga eilutei	\$60.00
Dar geresnės rūšies medžiaga eilutei	\$75.00

Sudarant visai naują siuntinį dar reikia pridėti \$24.00 persiuntimui.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą ir kitas šalis.

BALTIC STORES LTD

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT.
Tel. 01 460 2592.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

ATSISVEIKINIMAS SU IŠVYKSTANČIAIS Į AUSTRALIJĄ

Clevelando skautininkų draugovė ir skautininkų ramovė š. m. gruodžio 4 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Dievo Motinos Nepaliaujamos Pagalbos parapijos salėje ruošia atsisveikinimo su vykstančiais į Australiją skautais popietę.

Visa Clevelando skautija, tėvai, rėmėjai ir visuomenė kviečiami popietėje gausiai dalyvauti.

Popietėje įvadą padarys rašytoja A. Balašaitienė, skaidres iš Australijos rodys s. G. Juškėnas, o vykstantieji į tautinę stovyklą skautai parodys dalį to ką jie paruošė laužų programai Australijoje.

Pabaigoje bus paskelbti išvykai remti loterijos laimėtojai.

BENDROS KŪČIOS

Clevelando skautininkų draugovė ir šiais metais rengia bendras kūčias gruodžio 24 d. Dievo Motinos Nepaliaujamos Pagalbos parapijos patalpose.

Norintieji dalyvauti kūčiose, kviečiami užsiregistruoti iki š. m. gruodžio 15 d. pas s. Albiną Bakūniene, tel. 943-5948. Suaugusiems 5 dol., vaikams pusė kainos.

• **LKVS Ramovė Clevelando skyrius** iš rengto parengimo pelno Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. Ačiū.

KARIUOMENĖS MINĖJIMUI PRAĖJUS

LKVS Ramovė Clevelando skyrius š. m. lapkričio mėn. 19 d., Lietuvių namų auditorijoje suruošė Lietuvos kariuomenės minėjimą balių.

Esant pilnutėlei auditorijai svečių, skyriaus pirminkas V. Stuogis atidarė minėjimą ir minutės atsiėjimu buvo pagerbti mirę ir žuvę Lietuvos kariai. Toliau, iššaukė auditorijoje esančius Lietuvos kariuomenės savanorius kūrėjus ir pakvietė birutietę J. Budriene prisegti po gėlę.

Minėjimo paskaitininkas Pr. Karalius, savo kalboje priminė Lietuvos kariuomenės praeitį ir kvietė visus, visom išgalėm kovoti su tėvynės pavergėju rusu, iki Lietuva vėl atgaus laisvę ir nepriklausomybę.

Ramovėnų choras, vadovaujamas muziko J. Kazėno, gražiai atliko meninę minėjimo programos dalį, už ką skyriaus valdyba ir nariai širdingai dėkoja cho-

P A D Ė K A

Mūsų mylimas vyras ir tėvas

A. A.

MYKOLAS VENCLAUSKAS

mirė po sunkios ir ilgos ligos š. m. lapkričio 8 d. ir buvo palaidotas Visų Sielų kapinėse.

Ypatinga ir nuoširdi padėka Šv. Jurgio parapijos klebonui kun. B. Ivanauskui už lankymą velionio ligoninėje, už gedulingą Šv. Mišių auką ir palaidojimą į kapines be jokio atlyginimo.

Ačiū visiems už atsilankymą koplyčioje, prisintusiems gėles, už užprašytas Šv. Mišias, už pareikštą užuojautą. Ačiū taip pat karsto nešėjams. Dėkojame Jakobs & Son laidotuvių direktoriam už nuoširdų patarnavimą.

Nuliūdę:

**ŽMONA EMILIJA, SŪNŪS
VYTAS IR SAULIUS-ANDRIUS**

8 DIENŲ VELYKŲ KELIONĖ Į LIETUVĄ

TIESIOG IŠ CLEVELANDO

1978 m. kovo 19-26 dienomis

\$850.00

Įskaitant lėktuvų kelionę į Vilnių (5 naktys Vilniuje), 1 naktis Maskvoje, 1 klasės viešbučiuose, plus maistas, palydovai ir t.t.

Dėl rezervacijų susisieki su:

EUROPA TRAVEL SERVICE

911 EAST 185th ST., CLEVELAND, OHIO 44119
Tel.: 216-692-1700 ar su Irena Kijauskiene —
tel. 216-486-9670.

Registracija baigiasi 1978 m. vasario 1 d.

Taipogi planuojamas 15 dienų turas balandžio ar gegužės mėn. Kaina \$1199.00.

MOKAME AUKŠČIAUSIA NUOŠIMTI

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6½% įnešus \$1.000
12 mėnesių

6¾% įnešus \$1.000
30 mėnesių

7½% įnešus \$1.000
18 mėnesiams

7¾% įnešus \$1.000
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5¼%).

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5¼%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEPTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

6712 Superior Ave.
431-2497

13515 Euclid Ave.
681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

32800 Center Ridge Road
779-5915

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI
ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ
AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti
direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-
doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

• **Lietuvių grožio salonas
SILVER SHEAR — Hair
Fashion**, 687 East 185 St.,
Cleveland, Ohio 44119. tel.:
486-4240.

PARDUODAMAS NAMAS

3 miegamųjų, dvigubas
garažas, sklypas 75x110,
vaismedžiai. East 185 St.
apylinkėje. 38,000. Parduoda
pats savininkas. Telef.
481-0286 ar 531-2598.

DIRVA

PASAULIO LIETUVIŲ DIENOS

Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte 1978 m. birželio 28 — liepos 3 d.d. organizuoja Kanados ir JAV Bendruomenių valdybos, PLB valdybos pavedimu, ir šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos (ŠALFas) centro valdyba.

PLD programoje bus 3 renginiai:

1. Pasaulio Lietuvių bendruomenės seimas,

2. V-ji Kanados ir JAV Lietuvių dainų šventė,
3. Pasaulio Lietuvių Sportinės žaidynės.

PLB seimas vyks nuo birželio 30 d. Royal York viešbutyje.

Dainų šventė, kurioje dalyvaus virš 30 chorų, vyks Maple Leaf Gardens sporto stadione.

Sporto varžybos prasidės birželio 29 d. Etobicoke Olympium ir gretimose gimnazijų salėse, stadione ir lauko teniso aikštėse.

A. A.

JUOZUI GUZULAIČIUI

amžinybėn iškeliavus, jo sūnams VYTAUTUI ir RYMANTUI su šeimomis, bei artimiesiems, nuoširdžią užuojautą reiškia

A.L.T. S-gos Omahos Skyrius

Lietuvoje Anapilin iškeliavus

ELENAI ANDRAŠIŪNIENEI,

mielą kolegą IGNA ANDRAŠIŪNĄ ir kitus šeimos narius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Edvinas ir Halina Balceriai

MAMERTUI STRUOPUI

mihus, jo žmonai ONAI, dukrai ŽIBUTEI KILSONIENEI, sūnams KĘSTUČIUI ir ALGIUI su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškia

A. ir J. Švaistai

Mielai vilkaviškietei

A. A.

ALEKSANDRAI

MAURUTYTEI-JUOZAITIENEI

mirus, vyrą JUOZĄ, seseris ANELE, ALDONĄ, brolius VYTAUTĄ, BRONIŲ, JUOZĄ, ALBINĄ širdingai užjaučia

Alfonsas ir Donata Samušiai

Laukiama apie 1000 sportininkų iš visur, net iš Australijos.

Pagrindinis, didysis varkaras-balius įvyks liepos 1 d. Royal York viešbutyje.

Iškilmingos pamaldos vyks šv. Mykolo katedroje.

Toronto lietuviai prašomi tomis dienomis neišvažinėti į savo vasarnamius, bet aktyviausiai visur dalyvauti, globojant svečius.

Toronto LB veiksniai planingai ruošiasi. organizuoja įvairias komisijas.

VLIKo SEIMUI ARTĖJANT

VLIKas šių metų seimui, gruodžio 3, ir 4 dienomis, pasirinko St. Petersburgą, Floridoje. Žieminio sezono akivaizdoje, St. Petersburgas kvėpuoja šiluma ore ir vandenyje. Antra vertus, Lietuvių Klubas salė sudaro geras sąlygas atidaromajam posėdžiui ir banketui vakare, gruodžio 3 d.

VLIKas nesuklydo kreipdamasis į St. Peterburgo prieš kelis metus įsikūrusį ALTo skyrį. Skyriaus valdybą sudaro pirm. A. Rūkštelė, vicepirm. K. Kleiva, sekr. O. Galvydienė, išd. Plepys, ypatingiems reikams I. Valauskienė. Skyrius veikia sėkmingai ir taikiai su klubu ir kitomis organizacijomis. Iki šiol, kiek žinoma, beveik visi darbai atlikti arba paruošti seimo dienoms.

VLIKo reikalų vedėjas J. Audėnas yra pastoviai ryšyje su dail. A. Rūkštele, kuris organizacijų atstovų buvo išrinktas sudarytos seimui ruošti komisijos pirmininku. Prel. Jonas Balkūnas buvo pristatytas Lietuvių Klubu nariams kaip VLIKo seimui ruošti komisijos garbės pirmininkas.

Ruošimo komisija, VLIK pavedus, yra išsiuntinėjusi virš šimto pakvietimų į seimą ir banketą.

Vliko seimo metu St. Peterburge bus parengta lietuvių meno paroda Bayfronte, atidarant etninės grupės naujai pastatytą pastatą. Galim pasididžiuoti lietuvių aukštu ivertinimu. VLIKo atstovai bei svečiai turės progos aplankyti parodą dalyvaus reporteriai, miesto valdžia ir televizijos atstovai.

O. Galvydienė

TARĖSI TAUTINĖS SPAUDOS REIKALAI

Edvinas Balceris, ALT S-gos valdybos sekretorius, š. m. lapkričio mėn. 10-14 d.d. lankėsi Chicagoje ir, Korp! Neo-Lithuanijai šiemet švenčiant 55 metų sukaktį, Tautinės Sąjungos vardu sveikino Korporacijos suvažiavimą. Ta proga turėjo keliolika pasitarimų su vietiniais tautininkų veikėjais.

Inž. J. Jurkūno sukvietame platesniame pasitarime, kuriam pirmininkavo Chicagos skyriaus pirm. A. Švažas ir kuriame dalyvavo vietiniai S-gos tarybos nariai, Vilties draugijos valdybos nariai, Cicero ir East Chicagos skyrių valdybų nariai ir "Tautinės Minties Keliu" knygos redakcinė kolegija: vyr. red. prof. dr. J. Puzinas ir J. Palukaitis (E. Čekienė yra New Yorke). Šiame pasitarime buvo plačiau ir išsamiau paliesti du klausimai: "Tautinės Minties Keliu" knygos reikalas ir Dirvos reikalai.

Dr. J. Puzinas ir J. Palukaitis labai nuosekliai supažindino pasitarimo dalyvius su esama padėtimi. Didelė dalis knygos jau surinkta ir sulaužyta ir pavyzdžius parodė pasitarimo dalyviams, dar trūksta kai kurių redakcinių pataisų ir kitų smulkmenų. Sąjungos valdybai esant Los Angeles, o knygos redakcinei kolegijai Chicagoje ir spausdinimo bei įrišimo darbai taip pat bus vykdomi Chicagoje, norint-nenorint susidaro kai kurių techniškių nepatogumų. Todėl vyr. red. dr. J. Puzinui pritarus, Sąjungos valdyba paskyrė savo ryšininku ar atstovu prie redakcinės kolegijos agr. Igną Andrašiūną. Tuo tikima nuo redakcinės kolegijos pečių nuimti daug laiko gaišinančią techninę, piniginę, atskaitomybinę ir kt. našą. Tikimasi, kad knyga išvys dienos šviesą ateinančių metų pradžioje. Kaip ir visada dar lieka neišspręstas piniginis klausimas, nes jų reikia daug, o yra, tuo tarpu, mažai.

Svarstant Dirvos reikalus visada buvo ir bus įvairiausių nuomonių ir tų nuomonių skirtumų plonybių. Vieni mano, bent šiuo metu, kad labai svarbu yra Dirvai įsigyti nuosavus na-

mus, gi kiti, kad svarbiausias tikslas patį laikraštį išlaikyti priderame lygyje ir, kad jis mus reguliariai lankytų, naudojantis sąlygomis ir aplinkybėmis, kurios yra pačios praktiškiausios ir ekonomiškiausios šiuo metu.

Dabar Dirvai po gaisro suaukoti pinigai yra laikomi atskiroje taupomoje sąskaitoje ir neliečiami, gi pats laikraštis išsilaiko visiškai pakenčiamai naudodamasis nuomojamomis patalpomis.

Kituose pasitarimuose ir pasiinformavimuose su pavieniais ar keliais mūsų veikėjais kartu buvo aptarti Sąjungos dalyvavimas ir atstovavimas Alte, Vlike, dviejų bendruomenių reikalai, Naujosios Vilties žurnalo reikalai ir kt. Sąjungos valdyba ketina dar prieš šventes apie tai painformuoti skyrius ir narius.

(eb)

"Tautinės Minties Keliu" knygai išleisti papildomai aukojo Chicagoje ir apylinkėse gyvenantieji:

A. Juodvalkis	\$100.00
Br. Kasakaitis	 100.00
Dr. Pr. Mažeika	100.00
St. Virpša	 100.00
Ig. Andrašiūnas	.. 50.00
Dr. J. Leseckas	 50.00
Vacl. Mažeika	 50.00
K. Matutis	 20.00
C. Modestavičius	20.00
S. Paulius	 20.00
V. Uznys	 20.00
P. Vėbra	 20.00

Visas aukas prašoma siųsti ALT S-gos išdinin-kui: A. Tumas, 19534 Haynes, Reseda, Ca. 91335.

• **Lietuvių Tautinio Sąjūdžio** posėdis įvyko lapkričio 15 d. p.p. Čekų namuose, Woodhaven, N. Y. Sąjūdžio pirm. inž. Algis Spe-rauskas padarė veiklos pranešimą ir buvo svarstyti kiti aktualūs reikalai.

• **Illinois Tautinių grupių respublikonų** taryba gruodžio 9 d., penktadienį, nuo 6 val. iki 8:30 val. vak. Illinois Athletic Club patalpose, 112 S. Michigan Ave., ruošia priėmimą, kurio metu bus atžymėta tarybai nusipelnę asmenys. Tarybai šiuo metu vadovauja Kazimieras Oksas. Lietuviai respublikonai jau eilę metų kaip dirba su šia organizacija, atstovaujančia per 20 tautinių grupių. Įvairiais atvejais lietuviai respublikonai susilaukė paramos ir pritarimo iš šios organizacijos lietuviškam reikalui ir todėl svarbu su jais palaikyti glaudžius santykius ir toliau.

MACHINISTS

BRIDGEPORT MILL OPERATOR
SURFACE GRINDER HAND
JIG GRINDER HAND
LATHE OPERATOR

Experienced only. Top wages and benefits, overtime.

UNICORN TOOL INC.

3028 KEYSTONE RD.
TRAVERSE CITY, MICH. 49684
616-947-2742

(43-45)

Mylimai Mamytei Lietuvoje mirus, sūnui

JUOZUI JURKUI

ir žmonai EMILIJAI reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

A. Mašalaitienė
A. J. Puteriai
J. Vaitkus